HEIS
NR 2 MONTØREN 2022

FAGFORENINGSBLAD

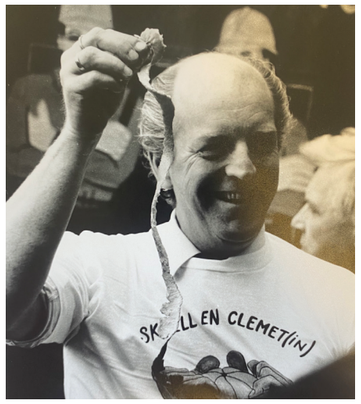

I alle år har Heismontørenes Fagforeningen kjempet målbevisst for faget, fagbeskyttelsen og etterutdanning.
Foto: HMF arkiv/skjermdump/avisoppslag.

Innhold

Nr 2 – Juni 2022 Årgang 54

Ledern har ordet 4
Redaksjonen 5
Klubber og avdelinger 6

Klubb, forening og samfunn
Lønn og prisstigning 9
Tiltak mot kvartsstøv inn i tariffen 10
Årsmøte i HMF 12
Arbeidernes dag. 13
Mitsubishi kjøper Motum AB 13
Otis og ingeniør Stein Knutsen fusjonerer 14
Elektrikerne får redusert egentid på reise 15
Eystein garberg ønsket som ny forbundsleder! 15
Hva skal man med en million medlemmer? 16
Fagforeningsknusing i norske skog 17

Angrepene på faget 18
Per Arne Jensen salo pensjonerer seg: «Jeg skal øke tempoet!». 22
Karlatornet– nordens høyeste 27
Spania – vertsnasjon heiscup 2022 28
Interlift 30

HMS
Dø ikke for en støvdott 32

Heismontøren for 9 år siden 34
Fra Sjakta 35

BLADETS ADRESSE:
HEISMONTØREN
ØSTRE AKER VEI 24, 0581 OSLO
TELEFON: 22 17 45 50 E-POST: REDAKSJONEN@HEIS.NO

ETTERTRYKK ANBEFALES NÅR KILDE ER ANGITT.
GRAFISK PRODUKSJON: 07 MEDIA. OPPLAG: 1300
REDAKSJONEN BLE AVSLUTTET 30. MAI 2022.
NESTE DEADLINE ER 15. SEPTEMBER 2022.

LEDERN HAR ORDET

Markus Hansen, leder HMF

Den sterkt savnet sommervarmen er tilbake på Østlandet og det betyr at lokale forhandlinger er i gang på klubbene. Bakteppet og utgangspunktet for forhandlingene er en pandemi som vi stort sett har kommet helskinnet gjennom, og en prisvekst på hele 5,4% (april21'-april22'). Det blir spennende å se om noen lander oppgjøret før sommeren da det er nok av jobb der ute samtidig som det søkes etter flere heismontører fra flere heisbedrifter - det lover bra for oppgjørene.

For kort tid siden ble tariffoppgjøret gjennomført, og nesten 90% av medlemmene våre stemte i uravstemningen JA/NEI/BLANK – det er bra deltakelse! I tariffoppgjøret ble HMF enige med arbeidsgiverne/HLF med et prinsippvedtak når det gjelder støveksponering og helsefaren forbundet med det. Det ble inngått en avtale med HLF som omtaler oppmøtested/reisetid for de bedrifter/klubber som ikke har en lokalavtale på forhånd. I tillegg ble det enighet om et tillegg for alle som jobber på skip – helt uavhengig om skipet blir bygd på et verft, eller befinner seg på vannet. Sentrale oppgjør bør ikke være stedet hvor vi henter de store pengene – det gjør man i lokale oppgjør, som har begynt nå. Mer om oppgjøret kommer inne i bladet.

LO-kongressen er avholdt og igjen er det langt mellom innleggene som snakker om kampkraft i fagbevegelsen og arbeidskamp. På årets kongress var attpåtil de store punktene og diskusjonsemnene «handlingsprogram, uttalelse og bevilgninger» slått sammen til ett og samme punkt. Delegatene fikk lov å tegne seg én gang med taletid på hele 3 minutter. Det ble fra LO-lederen på talerstolen snakket om at kongressen er én «demokratimaskin», men jeg forstår ikke helt hvor demokratisk det er når delegatene får holde ett innlegg om sin hjertesak og ikke mulighet til å tegne seg til oppfølging. Det er verken forhandlinger eller debatt. Heldigvis er det mange bra folk å rundt kaffebordene som er både interessert i arbeidskamp og på det å diskutere kampkraft!

Da gjenstår det å ønske alle klubber og medlemmer lykke til i lokale forhandlinger og en riktig god sommer!

Markus

EU INNFØRER MINSTELØNN

I juni skal EU vedta et forslag om lovfestet minstelønn. Regjeringene og fagbevegelsene i Sverige og Danmark har vært motstandere, da de mener det undergraver det nordiske systemet der lønnsnivået fastsettes av partene i arbeidslivet. Den norske regjeringen mener direktivet ikke må innføres her, siden det ikke omfattes av EØS-avtalen. Men det kan få følger for Norge hvis det blir rettsavgjørelser knyttet til direktivet i EU- eller Efta-domstolen.

A-KRIM I VERFTSINDUSTRIEN

En ny rapport fra a-krimsamarbeidet i Møre og Romsdal avdekker utnyttelse av arbeidstakere og annen arbeidslivskriminalitet i deler av verftsindustrien i Møre og Romsdal, skriver Arbeidstilsynet.

Ønsker du å bytte til en annen heisbedrift?

Ta alltid kontakt med tillitsvalgt i den aktuelle bedriften/avdelingen.

Kontaktinfo på baksiden av Heismontøren og på heis.no

REDAKSJONEN JUNI 2022

REDAKTØR: TOR-ERIK LUNDBERG I REDAKSJONEN: EDMUND BERGET, JOHNNY LEO JOHANSEN, PER-ERIK SAGSTAD, ERIK EIKEDALEN, MARTIN GRANSETH FORSIDE: TOR-ERIK LUNDBERG

ER IKKE TO NEI NOK?

Både i 1972 og i 1994 sa det norske folk nei til norsk medlemskap i EU. Nå har politikere i Høyre, AP, Venstre og MDG tatt til orde for en ny EU-debatt. Begrunnet med blant annet klimautfordringene og krigen i Ukraina. I forkledning som at dette vil styrke norsk sikkerhetspolitikk, selv i den tid da EU ikke er en union på militærets område. Uansett bør et samarbeid på tvers av landegrensene fint la seg gjøre på alle plan uten at vi går inn i en union. Ifølge en fersk undersøkelse mener fire av fem unge mellom 15 og 29 år at det ikke er interessant med et norsk EU-medlemskap.

Et medlemskap i EU vil gi mindre demokrati ved at vi gir fra oss suverenitet og nasjonal styringsrett på mange viktige områder. Vi ville også blitt påtvunget euro, noe som ville gitt enda mindre styring. Med kun 13 av totalt 705 stemmer i EU parlamentet kunne vi glemt å påvirke de beslutninger som tas. Jeg har vanskelig for å tro at dette kan gi mer stabilitet.

I 1992 bestemte et flertall på Stortinget at vi skulle tilslutte oss EØS-avtalen, som har det samme hovedmålet som EU: fri bevegelighet for varer, tjenester, kapital og personer. Innenfor EØS-avtalen er det en reservasjonsrett, og Stortinget kan legge ned en vetorett mot innføring av nye direktiver. Noe som flertallet av norske politikere ser ut til å vegre seg av å benytte i frykt for å havne i unåde.

Energibyrået ACER er et eksempel på hvordan politikerne har gitt fra seg nasjonal kontroll over vannkrafta og styring av strømprisene til EU. I norsk arbeidsliv ser vi konsekvensene av innlemming av Tjenestedirektivet og Vikarbyrådirektivet.

I de fleste bransjer er konkurransen sluppet fri. Ikke bare mellom bedrifter, men også mellom mennesker

på jakt etter arbeid. De færreste har innvendinger mot å dele arbeid med utenlandsk arbeidskraft på søken etter en inntekt, men da på like vilkår og med faste ansettelser uten bakmenn. En arbeidskraft som er nødvendig i mange bransjer.

Mangelen på arbeidskraft med yrkesfaglig bakgrunn er stor, og det diskuteres hvordan man skal øke rekrutteringen. Få bukt med sosial dumping, useriøse arbeidsgivere og arbeidskriminalitet, og for all del ikke lemp på kravene for å bli fagarbeider!

God sommer og god lesning!

Tor-Erik, redaktør

OTISKLUBBEN

THOMAS SKOGLUND KEN OPPRAN

I OTIS selges det bra, og montørene har mer enn nok arbeid. Her i fra heismontasjen på det nye Nasjonalmuseet som åpnet den 11. juni 2022.

På OTIS går det bra om dagen og det selges for å tjene penger – enn å selge for å få solgt flest mulig heiser!

Til og med begynner nå OTIS å søke etter flere montører (Gullgraverne). Otis skal ta inn 3-4 lærlinger hvor av en er jente. Otisklubben kunne tenke seg at Otis kunne ta inn to jenter slik at de kan ha et miljø i bedriften.

Nå blir endelig Ing. Knutsen (Bergen, Haugesund), som OTIS Danmark kjøpte i 2014, en del av OTIS AS. Alle ansatte i Ing. Knutsen blir OTIS ansatte. Arbeidstøy, biler og alt av gammelt Ing. Knutsen logoer blir endret til OTIS. Dette innebærer også at det er klubbavtalen til Otisklubben som da gjelder. Velkommen skal dere være alle sammen.

Nå som denne Corona 'n forhåpentlig har degradert seg selv til en forkjølelse, så går det an og møtes igjen. Sånn var det ikke før årsskiftet til 2022! Otisklubben hadde planlagt helg med følge og årsmøte på Trysil. Knutsen klubben var også invitert med følge. Men klubben måtte avlyse/flytte arrangementet innen en frist, uten at det kostet noe, da alt fremdeles var usikkert. Årsmøte ble avholdt 12.feb (Da var restriksjonene også borte!) over Teams uten Landsråd. Alle som deltok kunne ta med seg følge ut på restaurant dekket av Otisklubben med midler fått fra bedriften da årsmøte ble gjort på fritiden.

Nå som sentrale forhandlinger er ferdig begynner ballen å rulle for lokale forhandlinger. Med alle disse økningene av priser på matvarer, strøm, drivstoff, byggemateriell og høyere renter er vel moderasjonslinja kasta på sjøen. Først og fremst for å opprettholde ansattes kjøpekraft, men også for å ta ut en del av profitten som blir skapt av de ansatte. Klubben har som intensjon å bli ferdig med lokaleforhandlinger før sommerferien.

Ønsker alle en riktig god sommer.

SCHINDLERKLUBBEN

TOR-ERIK LUNDBERG

Det var gode diskusjoner på årsmøte.

Når dette bladet dunker ned i postkassa, så har vi forhåpentligvis kommet i gang med de lokale forhandlingene.

Det har vært avholdt klubbmøter rundt i landet, og det er sendt inn mange gode bidrag til de lokale forhandlingene. Men dessverre så kan vi ikke ta med alle forslagene. Det har derfor vært avholdt møter med alle tillitsvalgte og hovedstyre for å prioritere kravene. Et krav som det ser ut til at alle er samstemte om, er at det må hentes ut mer på lønna for og kunne opprettholde kjøpekraften i en tid med kraftig prisstigning.

Bedriften går så det «plystrer» som Tor Moen ville ha sagt, og bedriften har levert gode resultater over flere år. Noe som igjen er et resultat av den jobben som vi alle gjør ute i sjakta, så det skulle vel bare mangle om at det ikke skulle dryppe litt på oss også.

I 2022 har Schindler foreløpig meldt inn fire nye lærlinger til Opphei. Totalt sett var det per 1. januar 29 personer inne på lærekontrakt i bedriften. I tillegg er det blitt ansatt flere nye montører i Schindler det siste året, selv om et par har valgt å gå videre til andre bedrifter igjen.

Siden sist har klubben sentralt avholdt sitt årsmøte, som i år fant sted på Kielferja den 25. mars. Dette mens båten lå til kai, slik at de som kun ville delta på møtet uten å være med på tur hadde mulighet til det. I tillegg var det anledning til å delta på møtet via Zoom.

Alexander Jordnes ble her valgt inn som hovedtillitsvalgt for to nye år. For øvrig består klubbens hovedstyre av Rune Larsen (nestleder), Tor-Erik Lundberg (sekretær), Thomas Johansen (kasserer), Kristoffer Szüts Hollås (HVO), Håkon Bauge, Mads Hjermunrud, Erik Haugen (lærlingrep.), Amund Berg Mehren, Gaute Finstad, Per-Erik Sagstad, Vidar Nordtvedt, Sivert Haugland og Stig-Åge Engstrøm.

Til tross for både etterdønninger av pandemien og krig i Europa, var det bra deltagelse på båtturen over til Kiel. Stemningen ombord var svært god, og de fleste kom seg trygt hjem fra Kiel da båten seilte tilbake til Oslo. Her må vi rette en stor takk til Thomas og Øystein som organiserte turen for klubben, og da særlig til Thomas som sørget for oppdaterte Excel ark og tilbakebetaling av utlegg.

Bortsett fra arbeidsutvalgets (AU) sin daglige driften av klubben, så er det høy aktivitet i klubbens serviceutvalg, undervisningsutvalg, fieldlinkutvalg og montasjeutvalg. Nylig avsluttet montasjeutvalget en omfattende undersøkelse for å kartlegge utfordringene på montasje. Videre skal utvalget nå gå igjennom besvarelsene slik at det er noe å jobbe videre med opp mot bedriften. Målsetningen er å bedre forholdene på montasje.

Vårt nyvalgte hovedverneombud, Kristoffer Hollås, har også mer enn nok å henge fingrene i. Straks skal vernetjenesten i gang med enda en støvmåling for å se hvor mye kvarts man utsettes for på montasje. Et arbeid som vernetjenesten i klubben startet opp mot bedriften allerede i 2019. Det er godt å se at arbeidsgiverne i tariffoppgjøret anerkjente de helseutfordringene man kan utsette seg for ved boring i betong. Nå må vi sammen sørge for at det iverksettes gode tiltak for å redusere helserisikoen.

God sommer!

UTVALGSLEDERE I SCHINDLERKLUBBEN

Arbeidsutvalget: Alexander Jordnes
Montasjeutvalget: Vidar Nordtvedt
Serviceutvalget: Mads Hjermundrud
Fieldlinkutvalget: Håkon Bauge
Undervisningsutvalget: Rolf Paulsen
Arbeidsmiljøutvalget: Kristoffer Hollås
Montørtreffutvalget: Thomas Johansen

UNIKLUBBEN

JØRGEN M. JENSEN

I Uniheis er det litt som skjer om dagen. Vi har en lærling som holder på med fagprøven, og jeg er sikker på at det kommer til å gå fint.

Ellers er arbeidsmengden på montasje stor ut året, og vi kunne ha trengt et par montører til i arbeidsstokken. Er du lysten på å jobbe med det beste produktet på markedet og liker en utfordring, er det bare å ta kontakt med undertegnede eller bedriftsledelsen.

Jeg er for tiden på solkysten i Spania på pappaperm, og prøver å holde tritt med en liten krabat som fyker rundt på alle fire. Så her er det jobb fra tidlig morgen til kveld. Nå skal vi snart ta turen ned til Sjømannskirken for å synge nasjonalsang og spise is. Det er tross alt 17.mai i dag.

En god sommer ønskes til alle kamerater.

HMF BERGEN

PER-ERIK SAGSTAD HELGE JENSEN

Her i vest er det travle dager. Alle sjappene har mye å gjøre for tiden og flere bedrifter søker nå etter folk.

I *Kalfaret* er det som vanlig god kok. Vi deltok blant annet på årsmøte til EL og IT Vestland i slutten av april og her tok vår mann, Markus Markmanrud, gjenvalg i ungdomsutvalget. En mann for fremtiden! *(Kalfaret er huset hvor HMF Bergen holder til sammen med det lokale EL og IT kontoret, red. anm.)*

Videre har vi avholdt oppfølgingskurs for lærlingene våre. Det ble litt repetisjon fra forrige kurs hvor det ble snakket om hvorfor man organiserer seg, og hvilke fordeler det har. Denne gangen fikk de bryne seg litt på regel- og avtaleverk og måtte finne svar på noen av de rettighetene og pliktene man har. Alt i alt en vellykket samling. Dette er noe styret kommer til å fortsette med videre og følge opp til høsten igjen.

Medlemmene i Bergen er samlet til lunsj. Eller «Jason Statham Fan Club» som Trond Polden kaller det.

HMF Stavanger har henvendt seg til Bergen og spurt om vi kan holde et innlegg på deres årsmøte i slutten av mai. De ønsker tips og ideer til hvordan man kan få opp engasjementet i avdelingen, så leder og nestleder reiser ned med sekken full.

Ellers er det økende oppslutning på lunsjkafeen og vi gleder oss til sommeren slår til for fullt.

LØNN OG PRISSTIGNING

Ikke overaskende – så øker konsumprisindeksen mer enn resultatet av lønnsrammene satt av frontfagene. Noe som legger opp til ytterligere økonomiske krav i de lokale forhandlingene i klubbene.

TOR-ERIK LUNDBERG SSB

Fredag 1. april ble Norsk Industri (NHO) og Fellesforbundet enige om rammen for tariffoppgjøret i 2022. Her ble det enighet om fire kroner mer i timen, og med et tillegg til lavtlønte på ytterligere to kroner timen. Den økonomiske ramma for hele oppgjøret er på 3,7 prosent.

Ramma beregnes med et generelt tillegg på 1,1 prosent, lavlønnstillegg på 0,02 prosent, lønnsglidning på 1,4 prosent, 0,9 prosent på overhenget og tekniske endringer som vernebriller og arbeidsklær som utgjør 0,19 prosent.

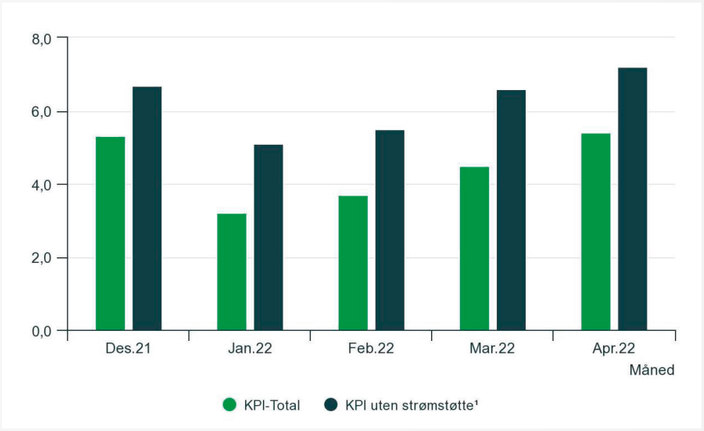

Tolvmånedersendring KPI, med/uten strømstøtte. Grafikk: Statistisk Sentralbyrå.

LØNNSNEDSLAG

Med dette svekkes kjøpekraften igjen for mange arbeidstakere, tatt i betraktning at konsumprisindeksen (KPI) for april 2021 til april 2022 havnet på 5,4 prosent. Særlig er det energiprisene som trekker indeksen opp da denne økte med 10,1 prosent. Transport/flyreiser økte med 8,3 prosent, og matvarer økte med 1,7 prosent.

KPI beskriver utviklingen i prisene på varer og tjenester som kjøpes av privatpersoner i Norge, og er dessuten et vanlig mål på inflasjon. KPI-JAE, som er indeksen justert for avgiftsendringer og energivarer, steg med 2,6 prosent innenfor perioden. Se hele indeksen på ssb.no.

STRØMPRISENE

Prisene på elektrisitet inkludert nettleie steg 39,4 prosent fra april 2021 til april 2022. Uten støtteordningen og reduksjonen i el-avgiften ville vi hatt en prisoppgang for elektrisitet inkludert nettleie på rundt 90 prosent de siste tolv månedene. Den midlertidige strømstøtteordningen har dempet prisveksten, og uten denne hadde prisstigningen (KPI) ligget på 7,2 prosent.

STYRINGSRENTA

I mars satt Norges Bank opp styringsrenta med 0,25 prosent, og det er varslet en mest sannsynlig ytterligere økning av styringsrenten i juni. Noe som i stor grad vil påvirke den enkeltes privatøkonomi. Renteøkningen inngår ikke i konsumprisindeksen.

ENDRING I KPI
APRIL 2021 – APRIL 2022
5,4 %

TILTAK MOT KVARTSSTØV INN I TARIFFEN

Etter tre dager med forhandlinger ble det onsdag den 11. mai enighet mellom partene som forhandlet på overenskomsten for heisfaget. Partene ble blant annet enige om tiltak for å begrense eksponering av helsefarlig kvartsstøv.

TOR-ERIK LUNDBERG

Bedriftene skal heretter ha særskilt oppmerksomhet på å beskytte arbeidstakere mot kvartsstøv ved arbeid på heis. For å kunne minimalisere eksponeringen mot kvartsstøv, skal boring i betong holdes til et minimum.

«Der hvor det er mulighet skal det legges til rette for montasje med ankerskinner eller tilsvarende løsning», heter det i protokollen. Bedriften forplikter å holde montørene med hensiktsmessig verneutstyr og verktøy ved boring i betong. Med dette menes drill med støvsuger, støvsuger med dobbelt filter (Klasse H), støvmaske (FP3) og boltepistol.

«Vi er veldig godt fornøyde med å komme i mål med en god tekst på det helsefarlige kvartsstøvet. At bransjen står sammen om dette og vil påvirke sine organisasjoner tror jeg er en god start», sier Markus Hansen, leder i Heismontørenes Fagforening.

«På reisetid har vi slått fast noen viktige prinsipper for hvordan dette skal beregnes. I tillegg har vi fått inn en ny bestemmelse på arbeid på skip, som heretter godtgjøres med ytterligere 7,5 prosent», fortsetter Hansen og legger til at det også er gitt et generelt lønnstillegg på fire kroner, samt en utvidelse av omfanget om hva som er smussig arbeid.

HMF sitt forhandlingsutvalg. Fra venstre: Kristoffer Syvertsen (Orona), Markus Hansen (Otis), David Coron-Andersen (Kone), Trond Polden (Kone), Alexander Jordnes (Schindler), Kim Andre Arnesen (EL og IT), Thomas Skoglund (Otis), Bård Navrud (Kone), Stian Andersson (TKE).

Hele 88,40 prosent av de stemmeberettigede deltok i uravstemningen på det fremforhandlede forslaget i tariffoppgjøret. Da uravstemningen ble avsluttet 1. juni hadde 80,32 prosent stemt JA til forslaget, 16,03 prosent stemte NEI og 3,64 prosent stemte blankt.

P r o t o k o l l

Den 9. til 11. mai 2022 ble det gjennomført tarifforhandlinger mellom Nelfo og EL og IT Forbundet/HMF vedrørende Overenskomst for Heisfaget

Til stede:

Nelfo:
Ben Gjerland
Erik Johnson
Børre Skjærlund
Jørn Apeland
Joachim Berge-Bang
Lars Erik Lundgaard
Geir Hansen, digital
Harald Torsøe, digital
Rune Finne
Andreas Nygaard fra 10.5

EL og IT Forbundet/HMF
Kim André Arnesen
Markus Hansen
Bård Navrud
David Coron-Andersen
Kristoffer Syversen
Alexander Jordnes
Trond Polden
Stian Andersson
Thomas Skoglund

Partene er enige om følgende:

§ 1 Overenskomstens omfang og varighet
Denne overenskomst trer i kraft per 15. mai 2022 og gjelder til 14. mai 2024 og videre 1 – ett – år om gangen dersom den ikke av en av partene blir sagt opp skriftlig med 2 – to – måneders varsel.

§ 3 Lønn
Det gis et generelt tillegg på kr. 4,- pr. time fra 1. april 2022.

- **Ny § 13 nr. 3 bokstav e)**

Partene er enige om at bedriftene skal ha særskilt oppmerksomhet på å beskytte arbeidstakere mot kvartsstøv ved arbeid på heis. Å minimalisere eksponeringen for kvartsstøv oppnås best ved å holde boring i betong til et absolutt minimumsnivå.

- Der hvor det er mulighet skal bedriftene legge til rette for ankerskinner eller tilsvarende løsninger.
- Bedriften forplikter seg til å holde montøren med hensiktsmessig verneutstyr og verktøy ved boring. Slikt utstyr og verktøy kan være drill med støvsuger, støvsuger med dobbelt filter for eksempel klasse (H), maske (FP3) eller tilsvarende og boltepistol.
- Partene vil bestrebe og løfte problemstilling omkring kvartsstøv i sine respektive hovedorganisasjoner.

- **Ny § 3 bokstav G**

Oppmøte skal skje på bedriftens adresse eller annet fast avtalt oppmøtested.
Reisetid beregnes fra en av disse stedene.
Merknad til protokollen:
Innføring av ny bestemmelse §3 ny bokstav G, om oppmøte og reisetid, har ingen innvirkning på eksisterende lokale avtaler om reisetid og oppmøte.

- **Tillegg til § 10 A Gruppe 1**

«Kornsilo og lik-kjeller» legges til i smussig arbeider gruppe 1.

- **Ny § 9 VII Arbeid på skip**

Arbeid på skip godtgjøres med et tillegg på 7,5 %. Tillegget utbetales ikke når arbeidstaker mottar utenbystillegg etter § 9 III eller for arbeid offshore etter bilag 7.

Oslo 11. mai 2022

Ben Gjerland
Nelfo

Kim André Arnesen
EL og IT Forbundet

Utkast til protokoll fra forhandlingene.

ÅRSMØTE I HMF

I år kunne vi igjen samles til et fysisk årsmøte i Heismontørenes Fagforening som ble avholdt på Grorud Samfunnshus i Oslo den 7. april. I tillegg deltok flere medlemmer utenfor Oslo via internett.

TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 **3** 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Årets årsmøte gikk rolig for seg uten store kontroverser, ledet av nestleder Rune Larsen, da leder av foreningen, Markus Hansen, var forhindret fra å møte på grunn av sykdom.

Larsen ledet oss igjennom dagsorden med gjennomgang av beretningen, mens kasserer Thomas Johansen la frem regnskap, balanse og forslag til nytt budsjett som ble godkjent av årsmøte uten kommentarer.

Blant innkommende forslag var bevilgninger til *Leger uten grenser for deres arbeid i Ukraina, Norsk folkehjelp for deres arbeid med Ukrainske flyktninger, Industriaksjonen og deres kamp mot strømkrisa, Nei til EU for deres generelle arbeid* og *Palestina-komiteens generelle arbeid for et fritt Palestina*. Alle forslag ble vedtatt med overveldende flertall.

Valgkomiteen, bestående av Edmund Berget, Thomas Opland og Håvard Hanslien, hadde en enstemmig innstilling til nytt styre og andre oppgaver i foreningen. Innstillingen ble vedtatt med akklamasjon.
Se oppdatert liste over verv i foreningen på bladets bakside.

Sekretariatet på årsmøte. Fra venstre: Kristoffer Syvertsen, Thomas Johansen, Rune Larsen og David Coron-Andersen.

FØLGENDE JUBILANTER BLE HEDRET PÅ ÅRSMØTE

25 ÅRS MEDLEMSKAP

Terje Amundsen, Knut Guldbrandsen, Thomas Hansen, Kent Morten Iversen, Odd Jacobsen, Gisle Keiseraas, Tor-Erik Lundberg, Kim Alfred Markussen, Trygve Nilsen, Vegard Olsen, Ole William Pedersen, Ole Bernhard Reber, Tom Skog, Morten Solum, Jørn Inge Tvedt, Steve Uteng, Joar Vadset.

40 ÅRS MEDLEMSKAP

Kjell Tore Evensen, Gjermund Galgerud, Terje Haug, Allan Isen, Bjarne Ulrik Johansen, Kjell Krogness, Jon Arne Løvlid, Tor Andreas Moen, Jomar Neverås, Andrew Smith, Trygve Solbakken, Andreas Anshus Sollie, Finn Roald Sonerud, Georg Ariel Svendsen, Erik Øvereng

ARBEIDERNES DAG

Etter to år med restriksjoner og digitale 1. maifeiringer var det igjen duket for å kunne samle seg i store folkemengder og delta i årets 1. mai tog.

TOR-ERIK LUNDBERG RUNE LARSEN

1 2 3 **4** 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Det lot det seg desverre ikke å gjennomføre den tradisjonsrike 1. mai frokosten til foreningen i år, men det forhindret ikke foreningen fra å delta med fana i årets tog i det fine været. Det var færre enn 8000 fremmøtte i årets tog i hovedstaden, noe som er ca. 3000 mindre enn ved forrige tog i 2019. Hovedfokuset under årets taler var solidaritet med folket i Ukraina.

Årsaken til at foreningens 1. mai-frokost utgikk, var at foreningen ikke hadde vært i stand til å få på plass et egnet lokale, da lokalene enten var opptatt eller var blitt stengt gjennom to år med pandemi. Andre lokaler som foreningen hadde sett på var for store og kostbare slik at det ikke kunne forsvares kostnads-messig.

Fanebærer Markus Hansen pyntet til fest på Youngstorget i Oslo.

MITSUBISHI KJØPER MOTUM AB

Den 7. april kunngjorde Mitsubishi Electric Corporatio at de har kjøpt det svenske heiskonsernet Motum AB. Japanske Mitsubishi Electric er en global leverandør av heiser og rulletrapper.

TOR-ERIK LUNDBERG PIXABAY

1 2 3 4 **5** 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Det er Mitsubishi som selv annonserte dette på sine nettsider at de formelt hadde blitt enige om å kjøpe det svenske heiskonsernet Motum AB den 23. mars i år.

Motum Group er Sveriges største uavhengige heis- og dørleverandør med over 300 ansatte og en omsetning på ca. 750 millioner svenske kroner skriver Motum på sine nettsider. Motum er siden 2017 etablert i Norge, og har ca. 20 ansatte.

Det børsnoterte Mitsubishi Electric Corporation har virksomheter innen en rekke områder deriblant heiser og rulletrapper. Per i dag er det Uni Heis som leverer Mitsubishi heiser i Norge.

Illustrasjonsfoto.

OTIS OG INGENIØR STEIN KNUTSEN FUSJONERER

I over 30 år har Ingeniør Stein Knutsen AS (ISK) vært en aktør i heismarkedet på Vestlandet. De ekspanderte kraftig på 2000 tallet og opprettet egne avdelinger i både Haugesund og i Drøbak. I 2014 ble de kjøpt opp av amerikanske Otis, men forble som et eget selskap i konsernet. Nå, åtte år senere, fusjonerer de.

PER-ERIK SAGSTAD TORE RØDSÆTER

1 2 3 4 5 **6** 7 8 9 10 11 12 13 14 15

«Det er kjedelig at det har tatt så mange år, men nå er vi der endelig og kan se fremover med ny giv», sier Helge Jensen.

Helge Jensen er hovedtillitsvalgt i ISK, selv om han bare har jobbet her i snaue to år. Tidligere jobbet han offshore i Alimak, og hadde mange forskjellige verv der, men måtte bytte ut 5/4 rotasjon med 24/7 rotasjon (bleieskift). Nå skal endelig han og hans 18 kolleger i Bergen og Haugesund ikle seg Otiskjeledresser og skifte logo på bilene. Dette er noe som har ligget i kortene i lang tid, men som ikke har blitt forløst før det siste året.

«Jeg uttalte i fjor at jeg ikke skulle klippe meg før fusjonen var et faktum, men byråkratiet har tatt mye lenger tid enn jeg så for meg, så jeg klarte ikke stå bak avgjørelsen», ler han.

Også hovedtillitsvalgt i Otis, Thomas Skoglund, ser frem til fusjoneringen.

«Dette har vi ventet lenge på. Nå får vi ett felles avtaleverk, klubben blir større og vi slipper å forholde oss til ledere med to hatter», sier Skoglund.

Arbeidet med å harmonisere avtaleverket mellom de to klubbene er ferdig og ny Otisavtale er på plass. Her er blant annet punktet om 20 prosent tillegg på skip og flytende installasjoner blitt med, mens døgnvakten ISK tidligere hadde nå er erstattet med frivillig vakt.

De skryter begge av at samarbeidet med ledelsen i denne prosessen har vært veldig bra, og Helge trekker frem at HR gjorde en spesielt god jobb med informasjon når arbeidet startet. I mai tok bedriften initiativ til at det kunne avholdes et klubbmøte i arbeidstiden og fløy Skoglund og Tommy Rønning over fra Oslo, for å skolere vestlendingene i den nye Otisavtalen.

Selv om de nå blir ett, så er ISK gjengen godt kjent med organisasjonen. De har montert Otisheiser i flere år og dialogen mellom de to klubbene har vært god helt siden oppkjøpet. For Helge har Thomas vært til god hjelp i møter med ledelsen i ISK det siste året, og en viktig faktor for at prosessen har gått bra. Thomas på sin side mener at det er Helge sammen med resten av medlemmene som har gjort jobben.

Thomas Skoglund (foran til venstre) og Tommy Rønning på klubbmøte i Bergen. Helge Jensen fremme til høyre.

«Det har vært viktig for meg som hovedtillitsvalgt å være til stede for medlemmene slik at de har følt seg ivaretatt, men den største jobben har de gjort selv, så *kudos* til Knutsengutta», sier Skoglund.

De to er samstemte i at det ikke blir så store endringer i det daglige, men at Knutsengutta nå må forberede seg på å sette seg inn i et nytt avtaleverk. Denne oppfattes av Helge som mer detaljert og beskrivende enn hva de er vant til tidligere.

«Så det blir sikkert noen hundre telefoner og spørsmål før det setter seg», sier han til *Heismontøren*.

ELEKTRIKERNE FÅR REDUSERT EGENTID PÅ REISE

Elektrikerne gikk til forhandlingsbordet med et prioritert krav om reisetid under årets tarifforhandlinger på Landsoverenskomsten for Elektrofag (LOK).

TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 **7** 8 9 10 11 12 13 14 15

Torsdag den 28. april valgte elektrikerne å bryte forhandlingene med arbeidsgiverorganisasjonen NELFO etter tre dager med forhandlinger, da de ikke fikk gjennomslag for sitt prioriterte krav om betalt reisetid. Dermed ble det to dager med mekling, og natt til den 21. mai kom partene til enighet og unngikk streik. Overenskomsten omfatter lønns- og arbeidsvilkårene til nesten 14 000 av EL og IT Forbundets medlemmer.

I det fremforhandlede forslaget reduseres egentiden ved direkte-reiser fra hjemmet til kunde, fra dagens avtale om 20 minutter, til 15 minutter. Kilometerberegningen på 20 kilometer på egentid ved bruk av bil fjernes, og et partssammensatt utvalg skal gå gjennom bestemmelsene for reiser på egentid.

Meklingsresultatet skal ha en totalramme på 3,7 prosent og det er oppnådd et generelt lønnstillegg på 8,99 kroner i timen. Meklingsresultatet sendes til uravstemning med frist frem til den 22. juni.

EYSTEIN GARBERG ØNSKET SOM NY FORBUNDSLEDER

Når forbundsleder i EL og IT forbundet, Jan Olav Andersen, gir seg som forbundsleder på landsmøte i 2023, er det duket for nyvalg. Leder av Elektroarbeidernes Fagforening i Trøndelag er en av to som har meldt sitt kandidatur.

TOR-ERIK LUNDBERG

1 2 3 4 5 6 7 **8** 9 10 11 12 13 14 15

Eystein Garberg (41) har siden 2014 ledet Elektroarbeidernes Fagforening i Trøndelag, og har i løpet av disse årene økt antall medlemmer i avdelingen drastisk. De er i dag den største avdelingen innenfor LOK (Landsoverenskomsten for elektrofag). Telemontøren fra Trøndelag får gode skussmål og hans kandidatur støttes av flere fagforeninger, deriblant Heismontørenes Fagforening.

Den andre kandidaten er Geir Ove Kulseth (41), som i dag er forbundssekretær i EL og IT Forbundet.

Eystein Garberg ønskes av mange som ny forbundsleder. Her fra Landsråd i HMF i 2021 hvor han innledet om pensjon.

HVA SKAL MAN MED EN MILLION MEDLEMMER?

Nylig ble LO-kongressen avholdt, hvor vår egen Markus Hansen deltok og holdt et innlegg om kampkraft og trakassering av tillitsvalgte. Nedenfor kan du lese hel hans innlegg.

REDAKSJONEN/MARKUS HANSEN PRIVAT

«Kjære kamerater og kongress.Det var sikkert fler enn meg som fikk gåsehud av scenene vi nettopp så fra filmen «Sulis» som kommer neste år. Medlemsmøter hvor man står tett. Man er frustrert. Det er mye følelser. Og takhøyden er stor. Hvor mange her i salen kan si at man har opplevd noe lignende som vi så på skjermen? Eller vært på et møte med like engasjerte og aktive medlemmer til stede? Trolig veldig få.

Vi synger sanger om «slag» og at «seieren følger våre faner», men hvor er egentlig vår reelle kampkraft? Gir 1 million medlemmer stor kampkraft?

Våre beste tillitsvalgte, som i rollen sin, tar et lederansvar – opplever fler og flere angrep. Kun fordi de er tillitsvalgte. Jeg rekker å nevne noen få saker hvor tillitsvalgte har blitt trakassert og angrepet, KUN det siste året: Atle Rostad, Kaefer Energy, Fellesforbundet, advarsel. Lars Olav Iversen, Tine, NNN, varslingssak mot seg og måtte i retten for å renvaske seg. Kim-Olav Johansen, Norske Skog, El og It, oppsigelsessak mot seg – ikke avgjort! Adrian Dumitrescu, Offshore Supply Nord, Fellesforbundet, organiserte alle rumenske arbeiderne, fikk tariff, og fikk sparken

Hvem ønsker å påta seg rollen som tillitsvalgt når man utsettes for så stor hets og blir utsatt for utilbørlig press? Er det ikke vår rolle som LO å slå ring om våre tillitsvalgte når de angripes? At man er tillitsvalgt i LO burde i seg selv være så avskrekkende for NHO og diverse HR-sjefer at de ikke tør å røre et minste hårstrå på våre tillitsvalgte!

Forrige kamp vi heismontørene kjempet stilte NHO opp med hele sitt kampfond på 5 milliarder for å knuse heismontørene. I november 2020 fikk nemlig min nestleder i fagforeninga og klubbleder på Schindler avskjed på dagen. Han hadde gått i front, som tillitsvalgt, for å forsvare medlemmenes interesser.

Hva gjorde vi som fagforening da? La vi oss ned og gråt? Nei! Vi kjempet tilbake. Vi støttet han og slo ring rundt han. Kampen var ikke over før han hadde fått jobben

Markus oppfordret LO-kongressen til å mobilisere sine medlemmer i kampen for et bedre arbeidsliv.

og vervet tilbake igjen. Vi svarte på avskjedigelsen med masse aktivitet hvor vi påminnet hverandre om viktigheten av å vinne. Hvor samtlige medlemmer, også i konkurrerende heisbedrifter, slo ring rundt den avskjedigede klubblederen. I to måneder kjempet vi, og gjennom solid støtte i fagbevegelsen, vant han jobben og vervet tilbake. Det hadde ikke skjedd uten en bevisst medlemsmasse og solid støtte rundt oss. DET ER MULIG Å KJEMPE TILBAKE!

Som min tippoldefar fikk beskjed om på et av de mange hemmelige kveldsmøtene Marcus Thrane gjennomførte i Sigdal for over 100 år siden: Det er kun organisering og kamp som nytter!

Det holder ikke å si at man har 1.000.000 medlemmer i ryggen, om vi ikke bruker makten godt! Det er nettopp bruk av makt vår felles nemesis - NHO - forstår. Vi må gå fra å ha 1 million ubevisst organiserte til BEVISST organisert og aktive arbeidstakere. Først da kan vi snakke om den kamporganisasjonen vi BØR være! Takk for oppmerksomheten.»

FAGFORENINGSKNUSING I NORSKE SKOG

Den 13. mai ble klubbleder i Norske Skog i Skogn, Kim Olav Johansen, kalt inn på teppet til et §15-1 drøftelsesmøte. Noe som fagforeningen oppfattet som trakassering av en tillitsvalgt.

REDAKSJONEN TOR-ERIK LUNDBERG

Før møtet sa Johansen til *frifagbevegelse.no* at møtet føyer seg inn i et mønster som har pågått helt siden før jul, da han etter ledelsens ønske kom tilbake i en 40 prosent stilling for å avhjelpe situasjonen etter at hans nestleder, og på den tiden fungerende klubbleder, sluttet for å begynne i ny jobb. I tillegg til vervet som nestleder i Elektroarbeidernes Fagforening Trøndelag er også Johansen leder i Distrikt Trøndelag, som i utgangspunktet ikke er noe heltidsverv.

Etter dette skal han ha opplevd at bedriftsledelsen forsøkte å motarbeide han ved å sette han opp på en skiftordning som gjorde det umulig for han å følge opp sine tillitsverv.

Bedriften skal over år ha slitt med høyt arbeidspress, rekrutteringsproblemer, dårlig opplæring og lønn under bransjesnittet. De som ikke kan jobbe overtid trues med avskjed eller oppsigelse, forteller fagforeninga til *frifagbevegelse.no*, og viser til flere eksempler på at ledelsen forsøker å presse ansatte til å møte på jobb, selv om de er sykemeldte, er i Covid-isolasjon eller har private forpliktelser eller helseutfordringer.

Knappe en uke etter §15-1 møtet hvor det ble enighet om å legge

varselet om oppsigelse av Johansen «på is», mottok EL og IT Forbundet en stevning fra NHO med påstander om ulovlige aksjoner på Norske Skog i Skogn. Partene møtes trolig i Arbeidsretten i slutten av juni.

De organiserte ved Norske Skog har fått massiv støtte fra fagbevegelsen, deriblant også i fra Heismontørenes fagforening.

ANGREPENE PÅ FAGET

I alle år har Heismontørenes Fagforeningen kjempet målbevisst for faget og fagbeskyttelsen. Noe mange av foreningens kamper har båret preg av.

TOR-ERIK LUNDBERG HMF ARKIV

Det er vanskelig å kort ta for seg historien og angrepene på faget, som er beskrevet i hele tre historiebøker. For å kunne sette seg dypere inn i historien til foreningen og se den fulle sammenhengen, anbefaler vi at du leser alle de tre historiebøkene og/eller klikker deg inn på HMF-TV som du finner på nettsiden heis.no.

I hele foreningens historie har Heismontørenes Fagforening kjempet mot bedrifter som har forsøkt å sette både ufaglærte og lærlinger til selvstendig arbeid. Det har også blitt gjort forsøk på å lempe på kravene for å kunne bli heismontør, samt å dele opp faget i form av spesialisering. Angrepene har ofte kommet fra myndighetene eller fra politisk hold. Foreningen har også engasjert seg i spørsmål om lærlinger, opplæringsplan, sikkerhet, faglig utført arbeid og etterutdanning.

«Ingen kan bli lege uten medisinsk embetseksamen, ingen kan bli heismontør uten et fagbrev som beviser kompetansen til å jobbe sjølvstendig på heis.»

SITAT FRA HMFS HISTORIEBOK «MENINGSLØST GOD», AV JØRN MAGDAHL.

Demo i Oslo i forbindelse med endring av FKE-forskriften i 2011. Foto: Johnny Leo Johansen.

KONGELIG RESOLUSJON

Fra 1959 sto det klart for foreningen at faget måtte inn under Kongelig Resolusjon (lov vedtatt med kongen i statsråd). Forslaget som ble sendt inn via forbundet tok sin tid, og faget ble først underlagt Kongelig Resolusjon i 1964. Fra da var det fastbestemt at kun heismontører skulle kunne jobbe selvstendig med utførelse og reparasjon av elektriske anlegg på heiser.

60 OG 70 TALLET

Fra midten av 60-tallet og utover økte behovet for heismontører sterkt. Dette skyldtes blant annet utbyggingen av de nye drabantbyene med høyblokker, noe som skapte en midlertidig mangel på heismontører. For heisleverandørene ble dette en anledning til å kreve at også ufaglærte nå måtte få arbeide selvstendig på montasje. De tolket forskriften slik at den gjaldt kun for det elektriske arbeidet, det vil si at ufaglærte kunne utføre selvstendig arbeid på de mekaniske delene på heisen.

Fra begynnelsen av 70 årene ble situasjonen omtalt som en «krise i faget» og heisleverandørene stilte krav om at en måtte la hjelpere med en dels års praksis få montere selvstendig under ledelse av en heismontør eller arbeidsleder. De ville også åpne adgang for utenlandske montører på samme vilkår.

Foreningen så på dette som et direkte angrep på faget, og mente at problemene nettopp skyldtes at bedriftene tok inn for få lærlinger. Dessuten at de dårlige arbeidsforholdene på byggeplassene førte til stort forfall. Det ble også antydet at arbeidsgiverne blåste opp krisa for å undergrave faget.

Foreningen utarbeidet et forslag til hvordan krisa kunne løses. Det ble bygget på prinsippet om at rekruttering til faget først og fremst skulle skje gjennom å ansette lærlinger. Men det ble også åpnet for at hjelpearbeidere med tre års praksis skulle kunne gå gjennom opplæring til å bli heismontør. Etter at dette forslaget var lagt frem «kjølnet arbeidsgiverne interessen betraktelig», og det viste seg at det ikke var mangel på heismontører.

STREIK I 1974

Under streika i 1974 var et av hovedkravene å få en bestemmelse om fagbeskyttelse inn i Overenskomsten, med et krav til bedriftene om at de kun skulle benytte heismontører med fagbrev til selvstendig arbeid på heis. Dette begrunnet i at arbeidsgiverne mente Kongelig Resolusjon kun gjaldt for det elektriske arbeidet.

Fra en av flere demonstrasjoner mot arbeidsminister Clemets (H) forslag til oppheving av Kongelig Resolusjon. Foto: HMF Arkiv.

På samme tid var også elektrikerne og telefonsentralmontørene ute i streik. De gikk rykter om at det ville bli vedtatt tvungen lønnsnemd (voldgift) mot elektrikerne, og hvis så skjedde ville det samme skje med heismontørene. Foreningen gikk raskt ut med en beskjed om at hvis det ble tvungen lønnsnemd, så ville streik bli iverksatt uansett. Det endte med tvungen lønnsnemd for elektrikerne, mens heismontørene slapp unna. På samme tid opprettet foreningen *Heistjenesten*, nettopp for å unngå tvungen lønnsnemd med argumentasjon om fare for liv og helse. Overaskende nok var det vårt eget forbund som var mest imot dette, og kalte det for streikebryteri!

Heismontørene fikk bred støtte fra studentmiljøet og andre i fagbevegelsen i form av blant annet politiske streiker. Dette opplevde NHO, eller NAF som det het den gangen, som en stor trussel og de truet store deler av verkstedindustrien og byggebransjen med lockout. Dette førte til at LO presset på for å få avsluttet streiken, i stedet for å benytte anledningen til å markere seg mot NHO. Streiken ble etter hvert avsluttet, men heismontørene oppnådde allikevel å få styrket fagbeskyttelsen og fikk et høyere lønnstillegg en elektrikerne som hadde fått tvungen lønnsnemd.

MARKEDSLIBERALISMEN PÅ 90 TALLET

I kjølvannet av Otis-streiken gikk avisen *Dagens Næringsliv* i 1990 til frontalangrep på heisfaget og på heismontørene. Sentralt i denne politiske kampanjen sto noen av de som allerede var eller som skulle bli blant Høyres aller fremst frontfigurer: Kristin Clemet, Jan Tore Sanner og Erna Solberg.

Arbeidsminister Clemet satt ned ei interdepartemental arbeidsgruppe bestående av økonomer og ingeniører for å se på heisfaget. Konklusjonen var at Kongelig Resolusjon burde oppheves. Foreningen tok kampen, med bre støtte i fagbevegelsen, og utarbeidet samtidig sin motrapport.

I historieboka vises det til at interessen til arbeidsgiverne var tvetydige. De hadde interesse av at NHO og

NELFO lyktes med kampanjen om å svekke heismontørene, men fryktet samtidig at opphevelsen av «heismonopolet» skulle ramme de selv like mye. Dette skyldtes forskriftsforslaget som utelot kravet om at en heisinstallatør måtte stå ansvarlig for arbeidet. Dette førte til at tillitsvalgte som jobbet med saken fikk relativt frie hender i arbeidstiden.

I 1993 gikk foreningen ut i en ukes politisk streik mot det nye forskriftsforslaget som skulle erstatte Kongelig Resolusjon. På dette tidspunktet hadde det vært et regjeringsskifte med Arbeiderpartiet i regjering, uten at det ga noen drahjelp. Den nye forskriften ble vedtatt den 14. desember 1993, og ble gjort gjeldende fra 1. januar 1994. Dermed var kampen for Kongelig Resolusjon tapt.

FKE TIL FEK

I 2013 liberaliserte myndighetene på nytt elektrofagene ved å endre forskriften for å tilpasse seg EUs frie flyt av tjenester på tvers av landegrensene. Forskriften gikk fra å hete *Forskriften for kvalifikasjon for elektrofag (FKE)* til *Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav (FEK)*.

Forbundet sa seg fornøyd med den nye forskriften, men HMF på sin side uttrykte at det var slett arbeid og hadde flere kritiske bemerkninger. I forkant av forskriftsendringene hadde HMF vært igjennom flere politiske streiker både med og uten resten av forbundet.

Kilde er blant annet sitat fra bøkene «Heismontørene 1930-1955», «Gleden ved et stykke arbeid 1955-1980» og «Meningsløst god 1981-2005».

TIDSLINJE – ANGREPENE OG KAMPEN FOR FAGET

1930

Landsomfattende fagforening i 1930 og egen overenskomst fem år senere. I 1935 ble det innført dyktighetsprøve, men det var først under tariffrevisjonen i 1948 at partene ble enig om at det skulle innføres arbeidsbok for lærlinger.

1948

I årene som følger fremgår det at flere heisbedrifter, som Brødrene Reber, Kone Asea, Munch, J. Myhre, søkte om arbeidstillatelse for heisarbeidere fra andre land eller benyttet verkstedarbeidere, hjelpere og lærlinger til selvstendig arbeid på heis. I tillegg forekom det ofte at vaktmestere og at elektrikere reparerte heiser i distriktene.

1951

Faget ble underlagt opplæringsloven.

1959

Foreningen startet arbeidet med å få faget inn under Kongelig Resolusjon.

1963

Bedriftene forsøkte å «oversvømme faget med lærlinger», noe som førte til dårligere opplæring. Det ble derfor avtalt en begrensing på maks 60 prosent lærlinger i forhold til montører.

1964

Faget kom inn under Kongelig Resolusjon. (En lov besluttet med kongen i statsråd).

1973

Arbeidsgiverne oppretter en ny gruppe heisarbeidere: Smørere. Siden tittelen ikke var nevnt i Overenskomsten kunne de bli dårligere betalt enn hjelpere mente arbeidsgiverene.

1974

Foreningen ser det nødvendig å få slått fast at fagbeskyttelsen må dekke alt selvstendig arbeid på heiser, ikke bare det elektriske. Dermed gikk HMF ut i streik for fagbeskyttelsen og fikk slått fast at ingen uten fagbrev kunne jobbe selvstendig på heis.

1977

Det ble gjort et forsøk på å etablere en skole for lærlinger. Etter 1,5 år ble forsøket innstilt.

1979

Streika i 1979 førte til en stadfestning at heller ikke utenlandske arbeidere kunne jobbe selvstendig på heis i Norge uten å ha norsk fagbrev eller tilsvarende kompetanse.

1980

HMF fikk HLF til å gå med på at Kongelig Resolusjon skulle gjelde i Nordsjøen.

1983

Årsmøte i HMF vedtok at den nye teknologien måtte inn i opplæringa, slik at nye montører lærte dette fra starten. Helt fra 50-tallet hadde diskusjonen på hvordan man skulle møte den teknologiske utviklingen i heisbransjen med etterutdanning, og det hadde blitt avholdt kurs i noen bedrifter, men også kurs i regi av foreningen.

1986

Etableringen av HBU skjedde som en følge av at det ved tariffrevisjonen i 1986 ble inntatt bestemmelser i Overenskomsten for Heisfaget, som ga alle heismontører rett til minimum 1 ukes fagrettet etterutdanning. Første kurs ble avholdt i 1988.

1986

HMF satt i gang en intern kampanje for godt utført arbeid. Faglig utvalg eksisterer i HMF og klubber også i dag.

1986

Kongelig Resolusjon er ute på høring – uten at arbeidsgiverne hadde forslag til endringer. Men under den «Kalde krigen» om utdanningssenteret mente HLF at det var enkelte arbeidsoppgaver som ikke var omfattet av Kongelig Resolusjon.

1990

I kjølvannet av Otis-streiken gikk avisen Dagens Næringsliv til frontalangrep på heisfaget og på heismontørene.

1990

Arbeidsminister Clemet (H) satt ned ei interdepartemental arbeidsgruppe som konkluderte med at Kongelig Resolusjon burde oppheves.

1991

Arbeiderpartiet overtar regjeringsmakta og viderefører Høyreregjeringas angrep, men i en annen forkledning.

1993

En ukes politisk streik mot det nye forskriftsforslaget som skulle erstatte Kongelig Resolusjon.

1994

Den nye forskriften ble gjort gjeldende fra 1. januar 1994. Dermed var kampen for Kongelig Resolusjon tapt.

1995

Gunnar Berge (AP) satt ned et nytt utvalg som skulle se på praktisering av forskriften. Elektrisitetstilsynets tenkemåte med internkontroll skulle erstatte kravet til fagbrev.

1995

Den nye forskriften hadde åpnet for at personer med elektrofaglig utdanning kunne jobbe selvstendig på alle elektrofaglige områder. Det var dermed duket for aktører som blant annet elektroinstallatør Gunnar Myhre til å begi seg ut på arbeidsområde til heis, med arbeidere uten fagbrev som heismontør og andre ansettelsesvilkår, og med ambisjoner om å bli landsdekkende. På samme tid oppstod Heis-tek og Heissystem som du kan lese mer om i «Meningsløst God».

1996

Svenske Nordisk Hiss etablerer seg på ombyggingsområdet i Oslo. De svenske montørene var avlønnet med svensk avtale, men i samarbeid med det svenske Elektrikerförbundet lyktes det med å få inn at norsk lønn skulle gjelde i Norge.

1996

HMF lykkes etter 108 dager med streik å få arbeidsgiverne til å akseptere at heisoverenskomsten skal være eneste tariffavtale i bransjen.

1998

Stiftelsen OPPHEI, et landsdekkende opplæringskontor for heisfaget, ble opprettet.

1999

Det ble enighet om å sette ned et utvalg som skulle lage et forslag til en nødvendig opplæringsplan for elektrofagarbeidere som ønsket å avlegge fagprøve som heismontør etter avsløring av elektrikere som arbeidet selvstendig med heis.

2004

EU utvidelsen med ti nye land fra blant annet Øst-Europa.

2013

På nytt liberaliserte myndighetene elektrofagene ved å endre forskriften og tilpasse den til EUs frie flyt av tjenester, dette til tross for flere politiske streiker og protester fra HMF. Forskriften gikk fra å hete FKE (Forskriften for kvalifikasjon for elektrofag) til FEK (Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav).

2013

Det kom frem at Otis hadde benyttet DSB-godkjente arbeidere uten fagbrev til selvstendig arbeid på heis. Etter måneder med mye vaffelspising og makeringer ble det enighet i 2014 om et godkjenningsløp for å verifisere om den enkelte som søker om å videreføre yrke innehar den kompetansen som kreves av en heismontør.

2020

I en rapport, utarbeidet av Bergen kommune etter varsel fra HMF i Bergen, kom det frem at Scan Heis ikke hadde gitt overtidsbetaling og rett timelønn til sine ansatte. De måtte derfor tilbakebetale over 50.000 kroner.

2020

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) gir uttrykk for urovekkende holdninger og signaler når det gjelder heisfaget. DSB har uttrykt at nyere heiser er omfattet av en samsvarserklæring som ikke er omfattet av elektriske forskrifter, og tror at vår praksis i Norge siden innføringen av Heisdirektivet kan være EØS-stridig. Foreningen bestrider dette og viser til praksis i dette årtusenet som viser noe annet. DSB utaler for øvrig at hvis du jobber som heismontør i Norge, med montasje og service er det ikke noe tvil: Du skal ha fagbrev som heismontør eller være DSB-godkjent fra utlandet - samt være ansatt i et foretak som er registrert i Elvirksomhetsregisteret. Styret i HMF jobber fortsatt aktivt med saken som har høy prioritet, og det jobbes tett med arbeidsgiverne om dette, heter det i årsberetningen for 2021.

PER ARNE JENSEN SALO PENSJONERER SEG: «JEG SKAL ØKE TEMPOET!»

Pettern, Salo, Per Arne – kjært barn har mange navn. På fagforeningskontoret i Østre Aker vei, lyder han stort sett Salo (som for øvrig ikke må forveksles med det populære vaskemiddelet Zalo). Egentlig heter han Per Arne Jensen Salo, og for HMF har hans arbeid betydd enormt mye. Han har blant annet vært leder, nestleder og nå de seneste åra, studieleder – i tillegg til verv i Kone-klubben. Og nå, etter et helt liv i fagbevegelsens tjeneste, går han av med pensjon.

ERIK EIKEDALEN HMF ARKIV

Salo fylte 70 år i februar i år, og gikk av med full pensjon samme måned. For de yngre av oss som frekventerer fagforeningslokalene, er det fort gjort å tenke at Salo har vært der for alltid, men sånn er det naturligvis ikke. Han begynte som heismontør først i 1987, og har jobbet for Kone i hele perioden. Før han fant veien til heismontøryrket, var han – som så mange andre i bransjen – elektriker. «Det var Terje Pettersen, formann på Kone, som rekrutterte meg inn i heisbransjen,» forteller han oss. Vi sitter på kontoret i Østre Aker vei, og prøver å grave litt i livet til denne mannen, som må kunne kalles en levende HMF-legende. «Jeg starta tidlige med fagforeningsarbeid,» fortsetter han. «Jeg ble tillitsvalgt allerede som lærling, da som lærlingerepresentant.» Salo begynte som elektriker i 1971, og tok fagprøven i 1974, på det som da het EGA, og som nå heter Caverion. Der ble han helt til han begynte som heismontør i 1987. Hos EGA ble han også etter hvert klubbleder. Det var ønskelig å få yngre folk inn i styret. For, tro det eller ei, også Salo har vært en ung gutt en gang.

KAMPØRN

Salo ble født i 1952 i Oslo, hvor han også har hatt hele sin oppvekst. «Jeg er døpt på Tøyen og konfirmert på Kampen. Jeg hadde en slags hybridoppvekst på disse to stedene,» forteller han oss. Han hadde en relativt god og normal oppvekst, og har kamerater fra både Tøyen og Kampen den dag i dag. Foreldrene var i fullt arbeid, så det ble mye vanking med gutta, som stort sett klarte seg selv. «Vi ble nok satt litt utafor det etablerte, men vi hadde det jævlig ålreit sammen.» Idretten preget mye av barndommen og ungdomstida. «Jeg spilte ishockey i mange år – var keeper på Kampørn.» Vi spør om dette var et lokalt lag på Kampen? «Bevisste folk skjønner hvor det idrettslaget kommer fra,» svarer Salo, i kjent sarkastisk stil.

Etter realskolen jobbet Salo et års tid i ulike dagjobber. Han ville egentlig reise til sjøs, og jobbet derfor mye med rustfiling på tankbåter og lignende. Etter hvert begynte han på yrkesskolen og ble elektriker den veien. Han var ikke partipolitisk aktiv i denne perioden, men var likevel interessert i politiske enkeltsaker. Familien hans var radikal, og det var særlig søsteren hans som påvirket han i den retningen. «Jeg hadde sommerjobb på Norgass, da den konflikten oppsto på slutten av 60-tallet,» forteller han oss. Dette vekket noe i han. Samtidig som han var lærling i 1972 var han også aktiv i kampen mot EU i 1972. En kamp han var med på igjen 20 år senere. På midten av 70-tallet skjedde det ting i EGA-klubben. Det var ønske om forandringer: «Klubben var altfor lojal mot forbundet,» minnes han. «Vi ville ha inn flere yngre i styret. Vi var en liten gjeng som var i opposisjon, og vi klarte å kuppe styret etter hvert.» Salo ble valgt som klubbleder en gang på midten av 70-tallet. «Jeg husker ikke helt, men det kan ha vært rundt 1976.» Han satt som klubbleder i EGA i flere år, og selv om han ikke husker helt nøyaktig, antar han at han satt helt til han gikk over til heis i 87. «Vi bygget opp en radikal klubb, og vi sto på som faen for å bedre lønns- og arbeidsvilkåra i bransjen.» En av de viktigste sakene klubben jobbet med, var å forbedre akkordarbeidet. «Vi opplevde bred støtte blant medlemmene, og samarbeidet med andre radikale foreninger, blant annet HMF.» Sammen med HMF drev de med omfattende kursaktiviteter – blant annet med andre HMF-legender som Terje Skog, Tor Utvik, og Erik Kristiansen. Sistnevnte har kanskje ikke like høy kurs som legende etter at han gikk over til den mørke siden, men der og da eksisterte det et godt samarbeid med samtlige. Elektrikerne i Trondheim var også involvert, og sammen utgjorde denne gjengen en sterk opposisjon innad i forbundet. Også Arbeidernes Kommunistparti (AKP), og særlig ved faglig leder Tellef Hansen, var en del av dette studiesamarbeidet, som viste seg å bære frukter. Klubbene hadde høy aktivitet landet rundt, og det foregikk mye viktig faglig og politisk skolering.

TYNSET-KONFERANSEN

Forbundet (som da het NEKF) følte presset: «Da opposisjonen møttes til Tynset-konferansen i 1986 var det mange som deltok. Det var folk fra el i Oslo og Trondheim, heismontører og flere fra de store el-klubbene som blant annet Siemens og NEBB.» Dette ble ikke godt mottatt av NEKF, og heller ikke av styret i elektrikerforeninga i Oslo, som Salo forteller oss var: «innfallsporten til mange ledende verv i NEKF.» Dette var en tid hvor det skjedde mye innad i fagbevegelsen. LO presset på for å få utvidet normalarbeidsdagen til å gjelde helt til klokken 21.00. Tynset-konferansen ble en del av dette, og ved hjelp av demonstrasjoner klarte opposisjonen å stoppe støtten til dette innad i NEKF. Disse opposisjonskonferansene mellom fagforeningene i NEKF var et ledd i en langsiktig strategi for å bygge en faglig opposisjon i Forbundet og i LO. Og som vi kan lese videre i historieboka til HMF: «... de var også et forsøk på å styrke fagforeningenes kampkraft på kort sikt. Spesielt var konferansene viktige når det gjaldt lønnsstrategi og tariffpolitikk, og etter hvert også fagbeskyttelsen. Det var mange fagforeningstillitsvalgte som følte behov for felles diskusjoner og samordning om disse spørsmåla – på tvers av de vertikale beslutningsstrukturene i Forbundet. Dette var upopulært i ledelsen, og en klar kilde til intern konflikt. Forbundsledelsen likte verken «politikken» til opposisjonen eller at den organiserte seg på tvers av de regulære beslutningslinjene.»

På samme tid skjedde det mye i England, som Salo også engasjerte seg i. Elektrikerne tok jobbene til

grafikerne: «Dette møtte massiv motstand, også her i landet, og vi demonstrerte,» forteller Salo, som så dette som svært usolidarisk.
Da lederen for elektrikerne i England skulle holde hovedtale på landsmøtet til NEKF i Norge, var det gjengen fra Tynset-konferansen som sørget for at det ikke ble noe av. «Vi aksjonerte som faen, lagde et helvete. Det ble sirkus! NRK var på plass, og lederen fra England ble dritsur! Og noe tale fikk han ikke holde.»
Det var også på denne tiden Salo ble valgt inn som studieleder i NEKF sin avdeling i Oslo (som nå er EMF).
«Jeg ble egentlig foreslått som leder,» forteller Salo oss, men han endte opp som fjerde vara. «Men så hadde valgkomiteen uteglemt å foreslå en studieleder, så jeg hoppet på den!»
Og siden det ikke forelå noen alternativer, ble Salo plutselig studieleder i EMF. Noe han også har vært mye siden, blant annet i HMF frem til årsmøtet nå i 2022. «Jeg satt i EMF helt til jeg slutta som elektriker, og vi fikk inn flere radikale folk i styret i den tida, via studieutvalget,» forteller han. På den måten fikk de fjernet alle pampene som satt der, og gjort EMF om til en mer radikal forening, som kunne stå i opposisjon til NEKF sentralt.

HMF

Da han begynte i Kone i 1987 var det omtrent rett inn i HMF. «Jeg drev først med noen vernesaker, men ble nestleder i HMF allerede i 1989.»
Salo var involvert i det de kalte brannkorpset. Dette var et samarbeid med bygg- og elektrofagene i Oslo-området, hvor målet var å får orden på arbeidsplassene. «Det hadde begynt å skli ut med bruk av overtid og mange ufaglærte med dårlige lønns- og arbeidsvilkår. Brannkorpset var ute på arbeidsplassene for å rydde opp. Vi stoppet blant annet arbeid på Aker Brygge på grunn av spiseforhold, og vi stoppa arbeid på Plaza av samme grunn.»
Brannkorpset fikk gjennomført tiltak og fikk folka som arbeidet der til å yte motstand. Målet var ryddige forhold, og kan egentlig kalles en slags fødsel av det vi i dag kjenner som byggpatruljen. Salo er dog usikker på om aktivismen og den samme opprørske holdninga er like til stede i dag.

HBU

Salo husker godt aksjonen for utdanningssenteret, hvor hans klubb var den mest aktive. Alle montørene i Kone-klubben gjennomførte en bilaksjon, hvor samtlige satt igjen bilene sine. «Alle skulle møte på jobb klokka sju hver dag, og vanligvis dro vi fra jobb i bil, men dette slutta vi da med.» I stedet møtte montørene på Kone klokka sju uten bil og begynte å ta buss til de ulike arbeidsstedene. «Det var samme hvor jobben som skulle utføres var – vi tok buss! Verktøy og materiell hadde vi i ryggsekker.» Dette holdt de på med i åtte eller ni måneder. «Jeg husker ikke om de andre klubbene også hadde bilaksjoner, men de aksjonerte i alle fall på andre måter, for dette var en samlet HMF-aksjon.»
Og som så ofte i HMF, det førte frem: i 1987 ble Heisbransjens Utdanningssenter opprettet.

90-TALLET

Summen av arbeidet på 80-tallet ble toneangivende for det videre arbeidet og samarbeidet mellom fagforeningene innad i NEKF på 90-tallet. Det var en opprørsk stemning som førte til sterkere klubber og foreninger, og nå som Salo var i HMF fortsatte han samarbeidet med de andre elektrikerforeningene. I 1989 begynte ballen å rulle for den kjente Otis-saken. Her var HMF svært delaktig. «Det var Otis-klubben som drev konflikten, ikke ulikt sånn Schindler-klubben holdt på i 2020,» understreker Salo. Men det var HMF som var bærebjelken bak. Hele saken startet som en oppsigelsessak, men samfunnet var i endring. Det ble stadig mindre å gjøre i alle bransjer, også heis. «Otis-saken var en solidaritetskamp. Det ble en kjempesak for HMF. Og vi var delaktig i å få alle ut i jobb igjen.» Det endte, som kjent, med at Otis la ned hele butikken i Norge, og haugevis av montører sto uten jobb. «Vi presset på for å få gjennomført rullerende permitteringer. Og vi fikk det til,» forteller Salo. «Det er dette som er arbeiderkultur; vi deler på godene i gode tider, og dritten i dårlige tider.»

Samtidig startet også kampen om å bevare faget. Kristin Clemet, som da var Norges arbeids- og administrasjonsminister, sto i front mot heismontørene. Målet hennes, som hun også delte med arbeidsgiverne, var å bli kvitt monopolet på heisarbeid, for å kunne slippe til andre aktører. Med mange arbeidsledige i bransjen, skulle en tro dette ville bli en lett jobb for Clemet og co, men, som Salo sier: «de undervurderte kampviljen blant medlemmene i HMF.» Det ble blant annet innført en ekstrakontingent som skulle gå direkte til de arbeidsledige. Salo utdyper: «En viss prosent av lønna skulle gå til de arbeidsledige, og dette kom i tillegg til krav om rullerende permitteringer.» Dette førte i praksis til at alle som mista jobben, fikk solidarisk støtte av de som fortsatt var i arbeid. Og arbeidsløsheten varte lenge. «Mange i byggebransjen forsvant i denne tiden, nettopp fordi de ikke hadde lignende ordninger,» forteller Salo. Det var kun HMF som kunne vise til denne typen samhold og solidaritet. «Det var naturligvis også diskusjoner innad i HMF, men vi endte likevel på denne linja, og det tror jeg folk er rimelig stolte av i dag!»

KONGELIG RESOLUSJON

I perioden etter dette kom Arbeiderpartiet tilbake til makta, og da ville vel ting ordne seg, skulle man tro? Men da, som nå; Arbeiderpartiet skuffa: «Det ble verre under AP, som fortsatte med modellen til Clemet, noe som igjen påvirka ledelsen i NEKF, som begynte å motarbeide oss i HMF!» Regjerningen, med ARBEIDERpartiet i front, ville fjerne Heismontørenes kongelige resolusjon fra 1974. «Vi klarte, nok en gang, å lage en opposisjon blant alle foreningene i NEKF som gikk imot forbundsledelsen. Elektrikerne innså at dette kunne gjelde dem også,» sier Salo, og fortsetter: «Jeg tror vi aksjonerte jevnt og trutt fra 1989 til 1996 om dette her. Og det endte jo med at kongelig resolusjon ble fjerna, men så fikk vi i stedet en god ny forskrift, altså FKE, som ble gjeldende fra 1994.» På denne tiden satt Salo som leder i HMF, med Rune Larsen som nestleder (som han jo også er den dag i dag) og Vidar Holm som sekretær. Terje Skog satt i forbundsstyret. «Dette var en svært aktiv tid, jeg føler vi var på møter hele tiden. Vi hadde tonnevis av dagmøter på samfunnssalen i Oslo, hvor det var stappfullt! Vi bygget en sterkere fagbevegelse i Oslo-området som drev masse med politikk, og var i opposisjon til LO og forbundet. Dette holdt vi på med utover hele 90-tallet.»

Videre utover 90-tallet ble det flere kamper. I 1996 ble HMF usikre på om FKE var god nok. Det var usikkerhet om hvorvidt elektrikere hadde for mye tilgang til faget. NELFO ville ha bort hele heisoverenskomsten, og få alle heismontører over på eloverenskomsten. Gunnar Myhre i Myhre Heis AS ble et eksempel her, og hele den kampen som da ble ført endte med §1 i overenskomsten om hvem som kan jobbe selvstendig på heis.

Og aldri før, og antageligvis sjelden etter, har heismontørene fått så mye medieoppmerksomhet som de fikk i disse konfliktene. «Men det var ikke akkurat positiv medieoppmerksomhet vi fikk,» forklarer Salo: «Det ble nesten å regne som en mediekampanje mot HMF. Særlig Kåre Valebrokk i Dagens Næringsliv kjørte hardt ut mot oss, men heller ikke det som da het Arbeiderbladet var særlig til hjelp. Men vi hadde styrken fra medlemma!» Og den styrken kommer ikke av seg selv: «Tillitsvalgte i HMF er først og fremst heismontører. Det har vært viktig for oss hele veien at alle tillitsvalgte er ute og møter medlemma, og faktisk jobber med faget i tillegg til å drive med fagforeningsarbeid. Det er eneste måten å sørge for at man ikke ender opp som en pampeforening!»

SOSIAL DUMPING

Utover 2000-tallet ble det også nok å gjøre, først i 2004 da foreninga streika mot sosial dumping. «Den streiken kosta nok mer enn den smakte,» forteller Salo. «Vi var for tidlig ute. Men nå kan vi i det minste si; hva var det vi sa?» Streiken endte i tvungen lønnsnemd, og Salo mener nederlaget skyldes at resten av byggebransjen ikke var med: «Det var ikke rette tida for samarbeid, vi ble motarbeida fra mange hold, og ble stående helt alene.» Han peker på at HMF flere ganger har vært gode på å se hva som ligger foran oss, men at de aller fleste andre først må oppleve dritten før kampen kan tas. «Organisasjonsgraden gikk ned i byggebransjen på denne tiden, og utviklinga gikk helt feil vei. Og det ser vi den dag i dag.»

I 2013 ble det kamp igjen. Nok en gang om det såkalte monopolet til heismontørene. Det ble en streik som varte i sju måneder, med press fra både NHO, NELFO og HLF. «Etter sju måneder i streik fikk vi til slutt på plass en avtale som tilfredsstilte, hvor særlig dette med skikkelige lønns- og arbeidsvilkår til utlendinger var viktig,» sier Salo, og fortsetter: «Det at vi ordna samme lønns- og arbeidsvilkår til våre kamerater fra andre land, er jeg jævlig stolt av. Det føltes som en virkelig seier.»

Året etter var det på tide for Salo å begynne å trappe ned. Markus Hansen tok over som leder i foreninga, som et ledd i det å få flere unge inn i styret. Gjennom store deler av begynnelsen av 2000-tallet hadde Salo jobbet aktivt med å få ungdommen mer bevisst på politikken og betydninga av en sterk fagforening. Sammen med Bjørn Tore Egeberg og Vidar Holm drev han det de kalte HMF-skolen, hvor målet var nettopp det å gjøre ungdommen bevisste. Markus var en del av gjengen som deltok på dette, sammen med flere andre som i dag er aktive tillitsvalgte i foreninga. Og etter at Markus har tatt over som leder, har Salo forsøkt å gradvis trappe ned på antall verv, og nå i 2022, gir han seg altså som studieleder og står uten verv i HMF for første gang på lenge. Helt slutt er det dog ikke; han sitter fortsatt i styret i Norsk Heiskontroll, er leder i tariffutvalget i EL og IT Oslo og Akershus, og sitter som styremedlem i distriktet.

KUALA LUMPUR

Men det er ikke bare på jobb, som heismontør, eller som tillitsvalgt, at Salo er en aktiv mann. Også på privaten er det fullt kjør. På midten av 80-tallet møtte han sin samboer Siv, som han bor sammen med den dag i dag. «Vi bor på Ekeberg, østkantens høyborg,» kan Salo opplyse oss om. Der har han bodd med familien siden 1989, da han jobbet med å bygge heis på Oslo Plaza. Han har to barn på henholdsvis 29 og 31 år, en gutt og en jente, og da ungene var tre og fem år gamle, gjorde familien til Salo det mange av oss bare drømmer om; de tok et friår i Asia. «Det var først og fremst et behov for å komme unna det kjøret med bleieskift og kjøring fram og tilbake til barnehagen,» forteller han. «Akkurat på denne tiden hadde jeg ingen verv i HMF, så det passe i grunn veldig fint. Og Kone ordna med permisjon. Vi tok med en ryggsekk hver, og reiste til Kuala Lumpur. Der ble vi i en ukes tid for å finne ut av hvor resten av ferden skulle gå.» Herfra farta de rundt med lokale busser, og unga på slep. «Vi traff mange likesinnede – både familier og pensjonister. Vi reiste rundt i Malaysia og Thailand, og ble værende et halvt år.» Tilbake i Norge, og fortsatt i permisjon, tok familien et halvår på Vestlandet, hvor Salo jobbet som lærer to dager i uka, og som fisker resten av tiden. Så var det tilbake til Oslo i 1997, hvor den eldste skulle begynne på skolen.

ØKT TEMPO

Så hva gjør en såpass aktiv kar når pensjonen nå er blitt et faktum? Er det endelig på tide å hvile litt på laurbærene? Ta det helt piano? «Nei!» svarer Salo på det spørsmålet. «Planen er absolutt ikke å ligge å dra seg. Jeg skal øke tempoet! Jeg bygger hytte på Nesodden, jeg skal opp tidlig om morran, jeg skal til Vestlandet å fiske.» Og han skal selvsagt være med på Heiscup 2022 i Malaga, og skal selvsagt spille for Pampas. Og verva han har i EL og IT skal han holde på så lenge han kan. Har han noen råd til andre som snart skal ut i pensjon? Klart det: «Øk tempoet!»

Vi ønsker Per Arne Jensen Salo lykke til med pensjonisttilværelsen!

KARLATORNET
– NORDENS HØYESTE

Karlatornet er et nytt høyhus som er under oppføring i området Karlastaden i bydelen Lindholmen i Göteborg.

TOR-ERIK LUNDBERG WWW.TMRW.SE

Karlatornet blir Nordens høyeste bygg.

Når Karlatornet står ferdig i 2024, vil det ikke bare bli Sveriges høyeste bygg, men også Nordens høyeste, med sine 245 meter og 73 etasjer. Høyhuset skal huse 590 leiligheter, et hotell med 300 rom, konferanselokaler, restauranter, spa og treningsstudio.

Her skal KONE levere i alt fjorten heiser fordelt på ni Monospace og fem Minispace. Heisene kommer til å gå mellom 6 og 8 meter i sekundet, og blir Nordens raskeste heiser, skriver kone.se. Heisene skal leveres med Ultra Rope, KONEs belter som er utviklet for høyhus, samt destinasjonskontroll.

For å øke effektiviteten under byggeperioden vilKONEs konsept, KONE Jumplift, bli installert i sjaktene tidlig i byggeperioden. Dette som en alternativ byggeheis for å frakte personer og materiell oppover i etasjene på en sikker og effektiv måte. Med dette kan man øke på med nye stopp ettersom bygget blir høyere. Når bygget er ferdig, kan man lett bytte ut byggeheisen med den permanente heisen. Andre heiskonsern har utviklet lignende løsninger, slik som Schindlers Climb Lift.

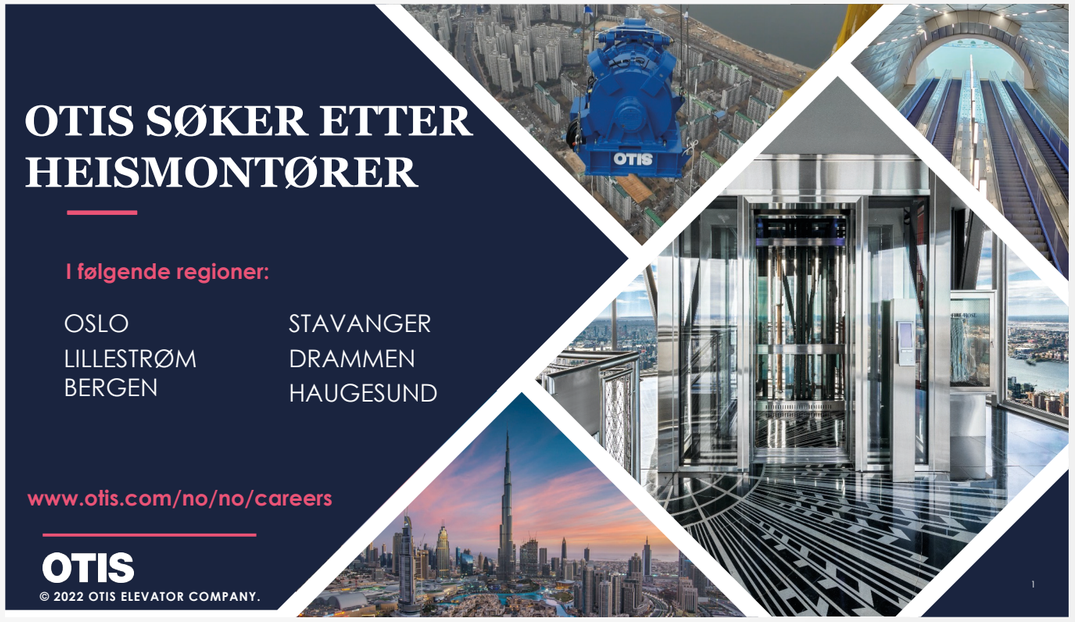

SPANIA – VERTSNASJON HEISCUP 2022

Fotball er den mest populære publikumsidretten i Spania, og har bre dekning i spanske medier. Men de er nok vel uvitende om at de er vertsnasjon for den norske heisbranjens store årlige begivenhet – heiscupen! Vi oppdaterer oss på Spania før «Copa de Ascensor» sparkes i gang lørdag den 24. september.

TOR-ERIK LUNDBERG PIXABAY

Fotballen kom til Spania på 1800 tallet, fra blant annet britiske gruvearbeidere og sjøfolk som tok med seg idretten til landet. Den spanske ligaen har siden etablert seg blant de beste i verden. Som landslag har de vunnet EM tre ganger i 1964, 2008 og i 2012, og i 2010 ble de verdensmester etter å ha slått Nederland.

Kvinnefotball oppstod på 1970 tallet, men siden diktatoren Franco mente fotball var upassende for kvinner, ble de ikke offisielt akseptert før etter hans død.

HISTORIE

Historien til landområdet på den iberiske halvøy starter med fønikernes kolonisering, deretter dominert av Hellas og Karthago, romere og gotere før de ble erobret av maurerne i middelalderen.
På 1400 tallet samlet kongeparet Isabella og Ferdinand Spania til et rike, og de ble en europeisk stormakt ogsjøfartsnasjon med kolonier over hele verden.

I nyere tid var det den fascistiske diktatoren General Fransisco Franco som samlet all makt i egne hender etter den Spanske borgerkrigen, som varte fra 1936 til 1939, og satt med makten frem til sin død i 1975. Under andre verdenskrig var han regnet som delvis alliert med Aksemaktene og Nazi-tyskland, men snudde etter nazistenes nederlag. Francos regjeringstid var blodig, og i løpet av årene Franco regjerte, medberegnet borgerkrigen, skal hundretusener ha blitt drept og en million mennesker skal ha rømt fra landet. Under diktaturet var det parti og fagforeningsforbud.

Til tross for gjeninnføring av demokrati i Spania, skulle det gå 32 år før den spanske nasjonalforsamlingen vedtok en lov der Francos kupp og nesten 40 år lange diktatur for første gang ble offisielt fordømt.

NÆRING

Selv om Spania tradisjonelt sett har vært et jordbruksland, arbeider en stadig større andel av yrkesbefolkningen i industri og serviceyrker. Turistindustrien er av stor betydning for den spanske økonomien.

Spansk økonomi har svingt kraftig i løpet av de siste tiårene. De opplevde en økonomisk vekst på slutten av 90-tallet, men i 2008 til 2013 ble landet rammet av den globale finanskrisen. I løpet av denne perioden steg arbeidsledigheten til over 27 prosent, før den gikk ned til 15 prosent i 2018. I dag ligger ledigheten på mellom 13 og 14 prosent. Landet har ca. 47 000 000 innbyggere.

FAGBEVEGELSE

Spansk fagbevegelse oppstod på slutten av 1800-tallet. Ifølge en oversikt var organisasjonsgraden i Spania på 14 prosent i 2016. Ti ulike landsomfattende fagforeninger er tilsluttet hovedsammenslutningen UGT. Disse omfatter fagforbundene for metall og bergverk, transport, undervisning, service, jordbruk, handel og hotellnæring, offentlige tjenester, samt sektor for pensjonister og trygdemottakere. Spania er omfattet av EUs minstelønn som varierer fra 332 euro i måneden i Bulgaria, til 2201 euro i Luxembourg.

MARBELLA er en by i Andalucía i Spania ved Middelhavet i provinsen Málaga. Under styret til maurerne frem til 1485, bygde muslimene en borg i byen som de omringet med en mur. Navnet Marbella kommer fra Marbilla og denne islamske perioden. Marbella var fortsatt bare en liten landsby med 900 innbyggere da arvingen til fyrst Max Egon zu Hohenlohe-Langenburg, Alfonso de Hohenlohe, startet turistvirksomhet og bygde et hotell her i 1954 som tiltrakk seg eliten i Europa. Fortsatt er Marbella mer eller mindre en jetset destinasjon for de rike og berømte. Selv om strendene på «Costa del Sol» tiltrekker seg flest vanlige turister, er Marbella også kjent for sine eksklusive og dyre strandklubber. For den nøkterne turist kan man fint nyte det tradisjonelle Spania med blant annet gamlebyen Casco Historico.
Kilder: snl.no og wikipedia.org

FJERNER AAP KARENSÅR

Høyreregjeringen satt i 2018 inn et krav om et karensår før en kunne starte på en ny AAP-periode etter tre år, noe som førte til at flere måtte ty til sosialhjelp. Nå åpner dagens regjering for at det skal være muligheter for både forlengelse og for å kunne søke om en ny treårsperiode uten karensår.

OFFER FOR FAGFORENINGS-KNUSING TILBAKE I NY JOBB

Den rumenske sveiseren Adrian Dumitrescu som fikk sparken etter at han organiserte sine kollegaer i Offshore Support Nord har nå fått ny jobb. Etter at han fikk sparken, vant han rettsaken mot sin tidligere arbeidsgiver og fikk tilbake jobben i tillegg til oppreisning og betaling av ubetalt lønn. Fortsatt skylder den tidligere arbeidsgiveren han 100.000 kroner som betales ned som tvangstrekk, skriver klassekampen.

HØYESTE TREHUS

Det som vil bli verdens høyeste trehus skal bygges i Winterthur utenfor Zurich i Sveits. Trehuset skal bli 100 meter høyt, og skal etter planene stå innflytningsklart i 2026. Frem til da er fortsatt Mjøs-tårnet i Brumunddal verdens høyeste trehus med sine 85,4 meter og 18 etasjer.

INTERLIFT

Interlift er en heismesse som foregår i Augsburg annethvert år. Messa skulle egentlig blitt avholdt i fjor, men grunnet Omikron ble messen flyttet til april i år. Neste gang skal messen tilbake i vanlig takt som er i starten av oktober 2023.

MARTIN GRANSETH

Vi, Kari-Anne og jeg, Martin, dro på messa først og fremst fordi vi var blitt invitert til et møte mellom opplæringsinstitusjonene i Skandinavia av Safeline. Vi her i Norge lengter etter partnere innen heisutdanning å «sparke ball» og utveksle ideer med når det kommer til heisutdanning. Men dessverre er ikke arenaen veldig stor, og det var kun vi og et teknisk gymnasium som heter *Tec* i Danmark som kom. Det var ikke fordi de i Sverige var opptatt, men det var ingen eksisterende yrkesutdanningssteder som kunne delta. Men vi fikk i hvert fall kontakt med *Tec*, og de skal komme på besøk en tur til høsten.

UTSTILLERE

Heismessa bar preg av at den var blitt utsatt. Det var færre utstillere enn normalt, og en roligere stemning. Det kan kanskje også ha med at vi har endret oss etter korona og ikke er helt tilbake i vanlig rytme. Det var ingen vakre damer på standene for å lokke til seg folk, og sydeuropeiske selgere var ganske passive. Egentlig var det helt topp for meg. Snilt lydnivå, ingen aggressive selgere, færre mennesker og et relativt rolig tempo passer meg langt bedre enn slik messer vanligvis er.

Det var leverandører fra hele Europa, men det var tynt fra resten av verden og selv ikke Kina var representert denne gangen. Det var også noen av leverandørene som hadde leid seg messeplass, men som ikke dukket opp. Så vi er ikke helt ferdige med en verden i unntakstilstand.

TRENDER

Noen trender kunne vi se, og noen savnet jeg. Det var veldig mange leverandører av forskjellige varianter av utstyr for «Predictive maintenance». Hvor mange av disse systemene som leverer det som forventes er vanskelig å si, men vi kommer nok til å se en stor utvikling av overvåkningsutstyr på heiser som skal hjelpe heiseier, servicefirma

Interlift er en heismesse som foregår i Augsburg (Tyskland) annethvert år.

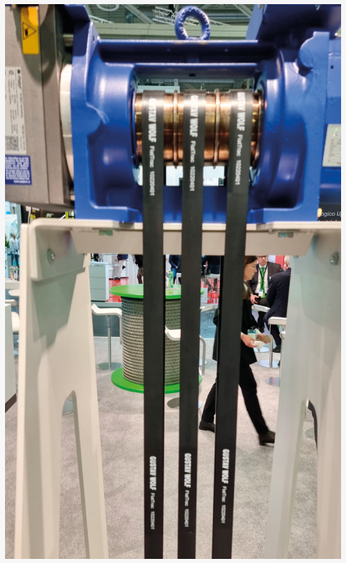

Belter fra Gustav Wolf.

og eventuelt flåtestyring i mange år fremover. Hjemme har vi jo sett Kone og Schindler satse hardt på dette markedet, mens de andre firmaene er fraværende, og det er heller ikke så mange 3. partsleverandører.

Det merkes at flere patenter fra de første rundene med MRL heiser er utgått, da vi så flere leverandører som tilbyr belter som ligner veldig på Otis sine. Vi så også nye leverandører av heismaskiner som så mistenkelig like ut som KONE sin Ecodisk.

Det jeg kanskje savnet litt, som jeg vet det jobbes en del med, er løsninger for å modernisere første runde med MRL heiser og heiser satt opp etter 81-1 og 2. Jeg vet det jobbes en del med regelverket og standardene rundt modernisering, så det er kanskje noe man venter på eller kanskje markedet er mindre enn man trodde og initiativet som var

Det er enkelt å kopiere når patenten er gått ut.

her før korona har dødd ut. Vi får se, men jeg blir ikke overrasket om det finnes mange ombygnings-kit på heismessa igjen i 2023.

HYDROWARE

Hydroware og Hisstema har utviklet et heissystem de siste årene som ble presentert på messa. Jeg ser på hjemmesiden deres at de kaller styringen H², og skal kunne brukes både som wire-heis og hydrauliske heis. Det finnes ganske mange heisstyringer fra Hydroware og Hisstema i Norge, og det blir spennende å se om de slår til med sitt nye produkt når det er klar for leveranser utpå høsten. Produktet ser veldig spennende ut, men det er jo alltid mange faktorer som bestemmer om et produkt blir en hit. Tipper de er veldig spente i Sverige om de har «truffet blink», eller om det er noe som mangler. Vi får si lykke til og så får vi se hvordan det går.

Beskyttelse mot kvartsstøv?

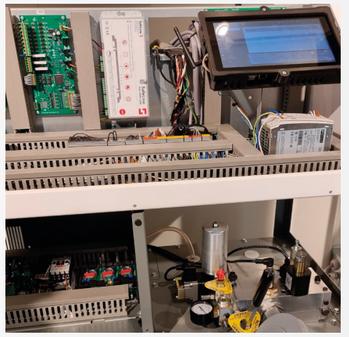

Hydroware

DØ IKKE FOR EN STØVDOTT

26. mai 2020 fusker en heis på kjøpesenteret Nordstan i Gøteborg. Benny trenger assistanse fra en kollega for å kunne konstatere feilen – han ringer Göran. Til sammen har de rundt 60 års erfaring, 30 år hver seg i faget.

EMIL BARIÅS SCANPIX

De hadde ofte jobbet på heisen og kjente produktet godt. Det er ekstremt lav topp og derfor har heisen flere sikkerhetsinnretninger for å sikre arbeid på taket. Feilen blir raskt funnet. Hybelkaninen flagrer foran fotocellene og skaper trøbbel. Støvsuger har de ikke med seg så Göran går og låner fra en av butikkene i kjelleren mens Benny venter. Benny står på taket og Göran går inn i heisen for å komme seg opp. Her begynner det: Da Göran har gått inn i heisen har Benny fått fjernet hybelkaninen fra taket og dørene lukker. Heisen begynner å kjøre oppover uten at noen av kollegene er forberedt på det.

Jeg leste først om ulykken på den svenske Facebook-gruppen «Hissfel». Et par dager etter fikk jeg en tekstmelding fra min kusine om at hennes samboers onkel var omkommet av skadene. Det tok ett års tid før enken kontakten meg via relasjonen. Ulykken var ferdig etterforsket og konkludert. Hun ønsket at jeg skulle se igjennom avhør, rapporter, tekniske dokumenter og annet relatert til saken for så å skrive et forenklet sammendrag.

Illustrasjonsfoto NTB/Scanpix/M. Larsen.

Etter avklaring spurte jeg Martin på HBU om han kunne tenke seg å gjøre det samme som meg; lese igjennom alle dokumenter, skrive et sammendrag og sammenligne konklusjoner. Jeg ønsket dette for bistand og kvalitetssikring av tilbakemeldingen vi skulle gi til enken.

Det var en voksen bunke papirer jeg mottok, rundt 500 sider. Jeg satt meg ned med en notatbok, begynte å lese og tok notater om detaljer og tanker underveis. Det tok om lag en uke å komme igjennom alle sidene og få skrevet et utkast basert på alle detaljene som var notert. Deretter leverte jeg bunken til Martin. Da han kontaktet meg om lag en uke senere diskuterte vi og sammenlignet konklusjonen vår som viste seg å være lik.

HENDELSESFORLØPET

Heisens innerdør ville ikke lukke da det var en hybelkanin som blokkerte dørens fotocelle. Kollegaen (Göran) har fått låne en støvsuger som de planlegger å bruke for å fjerne hybelkaninen. Benny er på heistaket og kollegaen står inne i heisen. Da kollegaen til Benny er inne i heisen så har Benny allerede fått fjernet hybelkaninen og dette resulterer i at heisdørene lukker seg og heisen begynner å gå uten at kollegaen har trykket på knappen. Det er da sannsynlig at det har blitt gitt utvendig signal i øverste etasje, noe som også bekreftes av at heisen faktisk gikk til toppetasjen. Det skal også nevnes at det var adgangskontroll på knappen til øverste etasje på innvendig tablå i heisen. Da det ikke var klistret servicelapper på knappene så er det alltid en sjanse for at brukere trykker til seg heisen. Selv med merkelapper hender dette.

Det er et viktig element i hendelsesforløpet – mangel på kommunikasjon. Det blir ikke kommunisert fra kollegaen at det ikke er han som trykker på knappen, eller spørsmål om det er Benny som kjører heisen på inspeksjon. Omvendt så spør aldri Benny kollegaen sin om det er han som kjører til mellometasjen. Det virker som begge har antatt at den andre gjør noe uten å dobbeltsjekke det ved å spørre. Da kollegaen etter hvert begynner å kommunisere til Benny så får han ikke svar. (Det blir spekulert i avhørene om han kan ha fått et illebefinnende, men obduksjonsrapporten sier ingen ting som tyder på at det er tilfelle.)

Vår konklusjon er at da Benny har innsett at heisen ikke stopper i mellometasjen, men er på vei opp til øverste etasje så rekker han ikke å bøye seg ned og aktivere en stoppknapp eller vri over til inspeksjonsmodus på kjøretablået før han blir klemt i toppen. Ut ifra rapporten så tyder det på at han har vært nede på ett kne i det han blir klemt, og da sannsynligvis for å aktivere en stoppknapp eller vri over til inspeksjon. Det er uvisst hvorfor han ikke reagerer før, men det tyder på at han har vært opptatt med noe annet og dessverre ikke reagert tidsnok.

Det står også at heisen har blitt satt i inspeksjonsmodus når de senker den ned og at en stoppknapp var trykket inn sammen med en alarmknapp og det er grunn til å tro at alarmen og stoppknappen ble trykket inn som følge av klemmingen. At inspeksjonsmodus er aktivert kan man spekulere i, men det kan tyde på at dette er gjort i et desperat forsøk når sjokket inntreffer. Ingen av kollegene eller personell fra redningsetatene kan erindre å ha satt heisen i inspeksjonsmodus.

Det er dessverre slik at denne hendelsen har flere tilfeldigheter som gjør at det ender tragisk samtidig som flere prosedyrer på å arbeide sikkert på en slik heis ikke har blitt fulgt. Det andre er mangel på kommunikasjon montørene imellom og mangel på at en tar hovedansvaret for arbeidet, kommunikasjonen og gjennomføringen. Det tredje, er at det blir gitt et utvendig kall i det en montør er iensårbar situasjon og den andre montøren er hjelpeløs inne i heisen, og at de dessverre reagerte for sent til at det lot seg avverge.

Så hva kan vi lære av dette? I vår jobb kan vi kan aldri anta noe som helst. Vi må vite sikkert. Vi må ha en plan før arbeidet settes i gang og det må være klare, definerte roller. Kommunikasjon før og underveis i arbeidet er utrolig viktig. Heldigvis har vi god kultur for slikt, men vi kan aldri hvile på dette punktet: Et kontinuerlig arbeid for bevisstgjøring og forebygging. En del av dette innebærer menneskelige faktorer og hvordan vi som mennesker håndterer «hverdagsstresset». Dø ikke for en støvdott.

HBU har begynt å innføre temaet «menneskelige faktorer» i utdannings- og forebyggingsarbeidet vi har igjennom utdanningssenteret. Dette er et viktig skritt i riktig retning som kan forhindre enda flere ulykker i fremtiden.

ARBEIDSTILSYNET PRIORITERER KVARTSSTØV

Arbeidstilsynet sier at de i 2022 særlig vil prioritere kreftfremkallende eksponering slik som asbest, kvartsstøv, dieseleksos og sveiserøyk. De vil også prioritere fallulykker, klemulykker, belastningsskader og psykiske plager.

HEISMONTØREN FOR 9 ÅR SIDEN

HVA TJENER HLF PÅ Å STØTTE ANGREPET PÅ HEISOVERENSKOMSTEN?

Av: Per Arne Salo Jensen (Heismontøren nr 1/2013)

Det har oppstått en uventa og et mildt sagt lite gjennomtenkt forsøk på ny praktisering for å jobbe selvstendig på heis fra ledelsen på Otis. De vil innføre en ny vei på siden av dagens fagopplæring for å arbeide selvstendig. Denne veien skal kun gjelde for utenlandske arbeidstakere med adresse innafor EU/EØS området, og det skal holde med kun «DSB godkjenning» (til tross for dårlig erfaring med flere konkrete tilfeller tidligere) og tilleggsopplæring i norske el- og heisforskrifter.

Det må kunne oppfattes som at myndigheta (DSB) som ivaretar sikkerhetsbestemmelsene, ikke fagutdanningen, nå påstås å være et alternativ bra nok også for den «seriøse» og organiserte delen av bransjen til å la utenlandsk arbeidskraft arbeide selvstendig uten dens innflytelse.

Vi vet jo at det finnes noen unntak med bedriftsledelse som i Gunnar Myhre, Elevator og Star Lift som har valgt å stå utenfor den organiserte delen av bransjen og benytter seg av montører uten fagutdanning, men disse oppfattes jo som «snyltere» på grunnlag av at det faktisk er en organisert og ryddig bransje som legger «lista». For uten denne ville det jo vært fritt frem for alle, slik vi ser det i andre deler av byggebransjen, senest på elektrosiden ved Coop Jessheim og tilfellene i Rogaland. En seriøs bransje kan ikke være tjent med konkurranse hvor bedrifter med slavekontrakter og spekuleringer med sikkerheten gis åpning og mulighet for å konkurrere.

Da er vi ved poenget!

Om man ikke ønsker det slik og vil ha en ryddig og organisert bransje, blir jo spørsmålet hvordan vi skal få dette til når resten av verdens (spesielt det europeiske har betydning for oss) arbeidsliv ender opp i kaos og bransjen blir utsatt med politisk press for å måtte ha det sånn.

Jo, man kan da velge å gjøre som politikerne og de globale kapitaleierne legger til rette for i vår bransje, den bransjen som mest sannsynlig i verdens målestokk er ledende på å ha det mest ryddig, beslutte å ta kamp mot de som utfører arbeidet og deres rettigheter for at de på egen hånd skal kunne bestemme kravene som trengs til utdanning, uten vår innflytelse.

Eller man kan bygge på det som er og finne løsninger sammen om det som bransjen er mest tjent med.

Spesielt i disse tider, hvor myndighetene fraskriver seg mer og mer ansvar med kontroller og tilsyn av arbeidet som utføres, burde man styrket fagutdanningen for å ivareta sikkerhet for brukere og utøvere fremfor det som Otis og Thyssen ledelsen har prøvd å praktisere. Og så får vi bare leve med at det finnes noen «snyltere» på bransjens bord!

Vi som heismontører i en klubb og fagforening vil ikke gi slipp på å ha innflytelse på vår egen hverdag, og om ikke arbeidsgiverne har skjønt at det er dette de har startet sine aksjoner mot, så bør de tenke seg om en gang til.

FRA SJAKTA

PER-ERIK SAGSTAD

Navn: Kim Thomassen
Alder: 31 år
Klubb: TKE
Bosted: Bergen

Kim Thomassen (31) er en gladlaks fra Bergen som styrer TKE klubben i Bergen med stødig hånd.

Hvorfor begynte du i heisfaget?
«Drømmen var i utgangspunktet å bli elektriker. Men etter å ha sett og jobbet med heis i utplasseringstiden på VG2, forelsket jeg meg helt i faget, og det var ikke lenger noen tvil; jeg skulle bli heismontør!»

Hva liker du best med faget?
«Det jeg liker best er at det er variert. Vi er innom både elektrisk og mekanisk arbeid, arbeid i høyden og varmt arbeid. Faget har jo alt! Man får hele tiden lære noe nytt. Og for ikke å snakke om den fantastiske buketten av mennesker jeg har blitt kjent med og lært å kjenne.»

Hva gjorde deg engasjert i fagforeningsarbeid?
«Det som gjorde meg engasjert i fagforeningen var å se solidariteten blant alle medlemmene. Måten man står opp for, og støtter hverandre, gjennom tykt og tynt.»

Hvilke verv har du hatt?
«Jeg begynte som nestleder i klubben i HK Service. Så tok jeg over etter

Kim Thomassen, TKE Bergen.

klubblederen når han takket for seg. Og med det vervet følger en plass i styret i HMF i Bergen. Etter at HK Service fusjonerte med Thyssen, ble jeg valgt inn som nestleder i TKE-klubben og sitter nå også i arbeidsutvalget der.»

Hva tror du er de største utfordringene for faget vårt fremover?
«Jeg tror det blir bemanningsbransjen og EU/EØS avtalen, samt økende konkurranse i markedet.»

Hva liker du å gjøre på fritiden?
«Da liker jeg å tilbringe tid aktivt med familien. Og å klatre litt om muligheten byr seg.»

Skal dere på heiscupen i år?
«Ja selvfølgelig skal vi det! Og der blir det gull til TKE gjengen!»

FLAGGER UT

Det amerikansk eide oljeserviceselskapet Halliburton vil flytte arbeidsplasser som er direkte knyttet til driften på norsk sokkel til et operasjonssenter i Dubai. Forbundslederen i Industri Energi sier de vil kjempe hardt for å beholde arbeidsplassene i Norge.

RULLETRAPP RUSET

Flere personer ble skadet ved en jernbanestasjon i Taiwan, da en rulletrapp plutselig ruset bakover. Tre av de uheldige fikk mindre kutt, mens en annen forstuet en ankel, skriver Elevatorworld.

SKROTER BYGGEPLANER

Regjeringen vil spare penger og skroter flere planlagte statlige bygg. Deriblant to av byggene som var planlagt i det nye Regjeringskvartalet. I tillegg stoppes planene for den nye Politihøyskolen i Oslo.

Returadresse: Heismontørenes fagforening, Østre Aker vei 24, 0581 OSLO

Verv i Heismontørenes Fagforening per 01.04.22

VERV	PERIODE	NAVN	TLF	E-POST
Styre				
Leder	2022-2024	Markus Hansen	469 13 040	leder@heis.no
Nestleder	2022-2024	Rune Larsen	951 91 555	rune.larsen@heis.no
Nestleder	2021-2023	Kristoffer Syvertsen	940 52 678	ksyvertsen@orona.no
Sekretær	2021-2023	David Coron-Andersen	480 06 131	davidcoron@msn.com
Kasserer	2021-2023	Thomas Johansen	959 82 361	kasserer@heis.no
Studieleder	2022-2024	Erik Tenden	414 98 209	eriktenden@hotmail.com
1. Styremedlem	2022-2024	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson81@gmail.com
2. Styremedlem	2021-2023	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
3. Styremedlem	2022-2024	Kristian Håkonsen	921 52 154	kristian.haakonsen@gmail.com
4. Styremedlem	2021-2023	Bård Navrud	905 57 919	baardnav@hotmail.com
5. Styremedlem	2022-2024	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	torerl@online.no
6. Styremedlem	2021-2023	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Lærlingrepresentant	2022-2023	Casper Aalen	904 07 267	casper.aalennorseng@kone.com
1. Distriktsrepresentant	2022-2024	Håkon Bauge	959 82 339	h_bauge@hotmail.com
1. Distriktsrepresentant vara	2021-2023	Åsmund Idland	971 88 059	Idland_@hotmail.com
2. Distriktsrepresentant	2021-2023	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
2. Distriktsrepresentant vara	2022-2024	Edmund Berget	930 45 646	edmund.berget@gmail.com
3. Distriktsrepresentant	2022-2024	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
3. Distriktsrepresentant vara	2021-2023	Jørn Inge Tvedt	480 34 198	jit81bergen@gmail.com
4. Distriktsrepresentant	2021-2023	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
4. Distriktsrepresentant vara	2021-2023	Ørjan Magnus Nilsen	992 47 718	orjan.nilsen@hotmail.com
Andre oppgaver				
HMS-ansvarlig	2022-2024	Thomas Bjørnerud	908 59 822	thomas.bamserud@gmail.com
Lærlingansvarlig	2021-2023	Lars Erik Mørch	468 21 905	larse.mp@gmail.com
Redaktør	2022-2024	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	redaksjonen@heis.no
Kontrollkomite	2022-2024	Rune Foshaug	951 91 562	rf@live.no
Kontrollkomite	2021-2023	Stian Pedersen	959 08 344	baanrud@gmail.com
Studieutvalg	2022-2024	Erik Tenden	414 98 209	eriktenden@hotmail.com
Org. sekretær	Ansatt	Erik Eikedalen	472 30 599	eikedalen@heis.no
Regnskap	Ansatt	Bjørn Tore Egeberg		bjorn.tore@heis.no
Avdelinger				
Bergen	22-24	Trond Polden	415 60 675	75polden@gmail.com
Drammen	22-23	Tommy Rud		
Hedmark/Oppland	22-24	Kristoffer Saug Lie	950 56 349	kiffe_93@hotmail.com
Haugesund	22-24			
Agder	21-23	Tor Helge Reber	915 63 130	threber@frisurf.no
Møre og Romsdal	21-23	Erlend Andberg	911 51 662	erlend.a@hotmail.com
Trondheim	21-23	Lasse Evjen	959 86 244	lasseev@hotmail.com
Tromsø	22-24	Peder Fjellstad	959 74 285	pefjellstad@hotmail.com
Nordland	22-24	Bjørn Magnus Aspevold	909 54 660	bm_aspevold@hotmail.com
Stavanger	22-24	Vegard Olimstad	453 94 780	VegardOlimstad@hotmail.com
Vestfold/Telemark	22-24	Stian Næss	993 25 650	stian3011@hotmail.com
Østfold	22-24	Frank Sig Hansen	932 05 222	frahan53@gmail.com
Klubber				
Uniheis	Oslo	Jørgen Marius Jensen	982 30 873	jorgen@uniheis.no
HBU	Oslo	Martin Granseth	481 03 378	martin@heisutdanning.no
Alimak	Bergen	Stian Landaas		slan@online.no
Heis1/Orona	Tromsø	Aleksander Fjelde	900 52 178	alexander.fjelde@heis1.no
Ing Stein Knutsen	Hovedtill.	Arild Lyngøy	974 29 130	arild_lyngoy@hotmail.com
KONE	Hovedtill.	Bård Navrud	905 57 919	baardnav@hotmail.com
Orona	Hovedtill.	Kristian Håkonsen	92152154	khaakonsen@orona.no
Otis	Hovedtill.	Thomas Skoglund	922 30 888	thomas.skoglund@otisklubben.no
Schindler	Hovetill.	Alexander Jordnes	959 82 334	ajordnes@heis.no
Schindler	Oslo	Tor-Erik Lundberg	951 91 560	torerl@online.no
TKE	Hovedtill.	Stian Andersson	959 86 222	stian.andersson81@gmail.com
TKE	Oslo	Geir Jacobsen		
TKE	Bergen	Kim Thomassen	959 86 266	kfthomassen@gmail.com

Avdeling	Adresse	Telefon	E-post
Oslo	Østre Aker vei 24, 0581 Oslo	22 17 45 50	foreninga@heis.no
Bergen	Kalfarv. 71, 5018 Bergen		75polden@gmail.com
Stavanger	Lagårdsvei 124, 4011 Stavanger		vegardolimstad@hotmail.com

www.heis.no

Feil på lista rapporteres til foreninga@heis.no, ev. 22 17 45 50